

Хрещатик

+ TV-програма

газета київської міської ради

№70 (4470) | четвер | 22 травня 2014 р.

**Море і закони
проміняв на глечики**
стор. 9

**«Динамо»
без медалей чемпіонату,
проте з новим тренером** стор. 20

**Столиця долає
проблему сирітства**
стор. 2

**Скільки
коштуватимуть
кандидатам ці
вибори**
стор. 4

Київ часів Булгакова
стор. 23

НОВИНИ

**Від 2 червня
в школах столиці
працюватимуть
дитячі табори**

У Департаменті освіти і науки, молоді та спорту інформують, що з 2 червня розпочнуть роботу табори відпочинку з денним перебуванням. Загалом працюватимуть 104 пришкільних табори, які зможуть прийняти майже 8 тисяч юних киян на термін 18 робочих днів. Безкоштовні путівки надаватимуться дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям із малозабезпечених сімей, які отримують допомогу відповідно до ЗУ «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям». У профільному департаменті зауважують, що для забезпечення функціонування пришкільних таборів з бюджету міста передбачені видатки на загальну суму 2676,3 тис. грн. Загалом вартість путівки становить 466,56 грн, проте батькам, які бажають, аби їхня дитина змістовно й з користю провела цей час у колі друзів та під наглядом кваліфікованих педагогів, необхідно буде сплатити лише 25 %, тобто 116,64 грн. Робота пришкільних таборів буде організована так, щоб усі хлопчики й дівчатка знайшли собі справу до душі, відчували себе затишно, збагатилися духовно та загартувалися фізично. У таборах заплановано проведення різноманітних екскурсій містом, до Ботанічного саду, Зоопарку, відвідування театрів, кінотеатрів. Передбачається цікаве проведення дозвілля: заплановано багато конкурсів, вікторин, змагань, активних рухливих ігор на природі, свят, інсценізації казок тощо.

У столиці відкрили новий троллейбусний маршрут

стор. 3

**Зареєструвати право
на нерухомість можна
у дозвільних центрах** стор. 2

**У Києві стартує
фестиваль «Музичні
прем'єри сезону»** стор. 22

Столиця долає проблему сирітства

■ В Голосіївському районі відкрили дитбудинок сімейного типу

В народі існує вислів — «Чужих дітей не буває». Подружжя Едуарда і Віри Ліндя дало дорогу в життя чотирьом вихованцям з інтернату. І зараз вони взяли під крило опіки ще шістьох обділених долею дітлахів. Влада міста таки спромоглася допомогти втілити ці благородні цілі й подарувала багатодітній родині дитячий будинок сімейного типу.

Леся КЕСАРЧУК | спеціально для «Хрещатика»

МАЛЕНЬКОМУ Андрійку та його братам і сестричкам нове помешкання дуже подобається. Квартира затишна, простора — площею 187,20 кв. м. Складається з 5 кімнат. В кожній — нові сучасні меблі, дитячі іграшки, створені всі умови для розвитку і виховання малечі. Мати вихованців Віра Андріївна про таке помешкання тільки мріяла. Зазначає, що там є вся побутова техніка, а квартира знаходиться неподалік від метро і головне, що діти тепер в теплі й безпеці та, найперше, в сімейному затишку. «Ще в 2004 році ми з чоловіком вирішили взяти на виховання дітей з інтернату, — розповіла вона. — Дітлахи були такі

щасливі, почувши, що в них тепер буде мама і тато, що в мене розкрялось серце. Саме тоді я зрозуміла, що чужих дітей дійсно не буває. Не можна любити їх більше чи менше. Всі вони потребують опіки, піклування, любові... Це дуже важко — бути позбавленим сімейного щастя».

На жаль, дітей-сиріт стає все більше. Тільки в столиці щороку без батьків з різних причин залишаються майже 400 дітей. Тому головне завдання держави сьогодні, на думку голови КМДА Володимира Бондаренка, це зробити все, аби осиротілих дітей в Україні не було.

Будинки сімейного типу — це своєрідна панацея, засіб вирішен-

ня проблеми дітей-сиріт, говорить Володимир Дмитрович. «Діти — це майбутнє держави, і забезпечення їх прав є одним з головних завдань держави. Можливість виховуватись в дитячому будинку сімейного типу, а не в державному закладі, дає таким дітям надію на щасливе дитинство і повноцінне майбутнє, вселяє у зболене дитяче серце і душу віру в життя, навчає їх бути самодостатніми, мудрими, впевненими у собі, виховує достойними громадянами Української держави. Пам'ятаю, в 2011 році я вперше допоміг одній родині отримати дитячий будинок сімейного типу. Це були мої перші кроки допомоги прийомним сім'ям. І зараз ми від-

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

Днями голова КМДА Володимир Бондаренко побував у гостях в сім'ї Едуарда і Віри Ліндя, які дали путівку в життя двом власним дітям та чотирьом вихованцям з інтернату і зараз взяли ще шістьох обділених долею дітлахів

крили перший в цьому році дитбудинок для виховання дітей-сиріт. Якимось чином пропонував створити зі старих оздоровчих таборів такі сімейні помешкання. І гадаю, міська влада повинна втілювати в життя цей задум. Зараз в столиці є 12 таких сімей, котрі потребують житла і які можна було б заселити в нові помешкання на базі таборів», — підсумовує Володимир Бондаренко.

Зазначимо, що сьогодні в місті вже функціонує 44 прийомних сім'ї, де виховується 58 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і 19 дитячих будинків сімейного типу, до яких влаштовано 111 дітей.

Таким чином, 88,3% осиротілих дітей столиці забезпечені сімейними формами виховання. Саме в Києві найактивніше родини беруть на виховання дітей з інтернатів та дитбудинків. При цьому всіх опікунів ретельно перевіряють соціальні служби — і вони мають хорошу репутацію як гідні для виховання батьки ■

риг та дітей, позбавлених батьківського піклування, і 19 дитячих будинків сімейного типу, до яких влаштовано 111 дітей.

Реєстрація майна — швидко, прозоро і ефективно

■ Відтепер у Києві зареєструвати право на нерухомість можна у дозвільних центрах

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

Віднині зареєструвати право на нерухомість кияни можуть у міському та районних дозвільних центрах

Минулого тижня голова КМДА Володимир Бондаренко та голова Укрдержреєстру Ігор Алексєєв підписали угоду про співпрацю у сфері державної реєстрації прав. Відтак надання таких послуг представникам Укрдержреєстру здійснюватиметься безпосередньо в Управлінні (центрі) надання адмінпослуг апарату виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) та у відділах надання адміністративних послуг Голосіївської, Дарницької, Дніпровської, Деснянської, Солом'янської РДА.

Інна ГОНЧАРУК | «Хрещатик»

ЗОКРЕМА Ігор Алексєєв переконаний, що надання адміністративних послуг у таких центрах забезпечить громадянам сприятливі умови для здійснення процедури державної реєстрації прав на нерухоме майно якісно та швидко. «Підписана угода закріплює ті кроки, які роблять київська влада і реєстраційна служба по спрощенню надання адмінпослуг населенню, — розповів голова Укрдержреєстру. — Щодня у столиці відбувається надзвичайно багато реєстраційних дій, і черги, в яких змушені стояти люди, можна вирішити одним шляхом — забезпечити широкий обсяг вікон, де можна подати документи на реєстрацію». Крім того, реєстрація права власності на майно в адміністративних центрах відбува-

тиметься прозоро, без контакту людини з чиновником, що зрештою допоможе побороти корупцію у держустановах. «Ми створюємо прозорі офіси, без ґрат, закритих кабінетів. Люди можуть здати документи і у встановлені законом терміни законно їх отримати, — запевнив пан Алексєєв. — Важливо, що вікна ми розмістили у центрах, які знаходяться біля транспортних мереж, що теж зручно для громадян».

Голова КМДА Володимир Бондаренко також наголосив, що необхідно звести контакт людей із чиновниками до нуля, а завдання столичної влади — організувати цей процес. «Ми повинні перейти до зовсім іншого формату спілкування з людиною. Інтереси громадянина повинні відстоюва-

тися чіткими юридичними актами, які не будуть по-іншому трактовані, будуть швидко оформлятися фахівцями. Ми підписали угоду з Державною реєстраційною службою про те, що передаємо у дозвільні центри питання прав реєстрації нерухомості. Тепер це буде швидко, прозоро і ефективно. Центр послуг — це «відрив» людини від чиновника, який знищить шлях корупції», — зазначив Володимир Бондаренко.

У столиці працює десять дозвільних центрів, а також великий міський. Наразі зареєструвати нерухоме майно можна у п'яти центрах надання адміністративних послуг Голосіївської, Дарницької, Дніпровської, Деснянської, Солом'янської райдержадміністрацій ■

У Києві з'явився новий тролейбусний маршрут

■ Тролейбус № 6 курсуватиме від зупинки «Діагностичний центр» до метро «Лук'янівська»

У суботу в Києві запрацював новий тролейбусний маршрут № 6, який пролягатиме від зупинки «Діагностичний центр», що на вулиці Кондратюка, до станції метро «Лук'янівська». Окрім цього, у місті продовжено маршрут тролейбуса № 18

Інна ГОНЧАРУК | «Хрещатик»

У РОБОЧІ дні в години пік тут працюватиме десять тролейбусів, які рухатимуться з інтервалом 7—8 хвилин. На вихідні пасажирів буде обслуговувати вісім тролейбусів, інтервал руху між якими становитиме 9—10 хвилин. Загалом довжина маршруту становить 9,5 км.

Киянка Ірина Олегівна живе на проспекті Маршала Рокоссовського. Відкриття нового маршруту схвалює. «Це дуже добре, що розширюється мережа доступного транспорту, — каже пані Ірина. — Тепер буде значно простіше добратися до центру — без пересадок. По-перше, економія часу, а по-друге, економія грошей на проїзд. Тепер, коли подорожчали маршрутки, це надзвичайно важливо. Сподіваюся, що столична влада і надалі сприятиме розвитку комунального транспорту».

Крім того, відтепер тролейбус № 18 курсуватиме за продовженим маршрутом у напрямку Діагностичного центру. В суботу відкрили частину тролейбусної лінії від площі Тараса Шевченка (проспектом Маршала Рокоссовського та вулицею Кондратюка) до Діагностичного центру і Київської міської клінічної лікарні № 8. Тепер пасажирів зможуть доїхати від майдану Незалежності до Діагностичного центру без пересадок на площі Шевченка.

Присутній на відкритті нових тролейбусних маршрутів голова КМДА Володимир Бондаренко зазначив, що транспортна система

Новий тролейбусний маршрут №6 курсуватиме від зупинки «Діагностичний центр» до метро «Лук'янівська»

Києва наразі не враховує загальних вимог мегаполісу щодо балансу різних видів транспорту: наземного й підземного, у наземному — електричного та бензинового. Він також переконаний, що розвиток сучасного комунального транспорту дозволить суттєво поліпшити стан пасажирських перевезень у столиці. «Існуюча система була сформована

ще у 1968 році — й тому потребує реформування. Ми розпочали процес розвитку муніципального транспорту, сподіваємося, що перші результати кияни відчують найближчим часом. Сьогодні ми відкриваємо новий маршрут, це перший крок до створення зручної транспортної системи у нашому місті», — підсумував голова КМДА ■

коротко

Міська влада налагоджує співпрацю з іноземними інвесторами

Перший заступник голови КМДА Богдан Дубас та керівник інжинірингової компанії «Arcole Power» Нехемія Крамер провели зустріч, під час якої обговорили столичні інвестиційні проекти.

«Наразі два сектори економіки міста зацікавлені у взаємодії з інвестиційними компаніями — це транспорт та житлово-комунальна сфера. Тож я дав доручення профільним департаментам підготувати більш конкретні інвестиційні проекти, аби продовжити переговори з представниками та консультантами інжинірингової компанії «Arcole Power». Столиця наразі потребує інвестиційних вливань, нам потрібно оновити рухомий склад метрополітену та «Київпаstrансу», розглянути проекти з енергозбереження в транспортній сфері міста, створити нові робочі місця на Лівому березі та побудувати метро на Троєщині. У житлово-комунальній сфері теж чимало потреб: це і встановлення систем очистки води на «Київводоканалі», і будівництво сміттєспалювального заводу», — сказав Богдан Дубас.

У Святошинському районі невідомі викопали майже 1500 куців троянд

У вівторок біля розв'язки на вул. Героїв Космосу співробітники КП УЗН Святошинського району столиці виявили відсутність майже 1500 куців троянд. Зеленбудівці приїхали завершити роботи з очистки клумби від бур'янів, які розпочали перед вихідними. Саме вони виявили відсутність квітів на клумбі. Перш за все, співробітники КП УЗН зателефонували до служби «102» та викликали на місце події наряд міліції. Співробітники міліції проводять опитування можливих очевидців крадіжки.

Керівник КО «Київзеленбуд» Михайло Царенко закликає киян допомогти слідству. «Мене дуже турбують часті прояви вандалізму, спрямовані на зелені зони столиці, адже численний колектив «Київзеленбуду» докладає максимум зусиль, аби зробити наше місто ще більш зеленим та квітучим. Прошу небайдужих киян та гостей столиці допомогти у виявленні злочинців та повідомляти про подібні випадки», — сказав Михайло Царенко.

Фото Бориса КОРПУСЕНКА

У порівнянні з минулими місяцями кияни стали більше скаржитися на несправні пасажирські ліфти

Що турбує КИЯН

■ У травні містяни найбільше скаржились на несправні ліфти, відсутність гарячої води та її температуру

Чим живе Київ, його щоденні турботи та проблеми найкраще знають у Контактному центрі міста, адже саме сюди цілодобово «стікається» інформація і про несправні ліфти, і про безлад біля будинків, і про роботу міських комунальних служб. До речі, на офіційному сайті КБУ «Контактний центр міста Києва» можна побачити інтерактивну карту звернень киян.

Наталка МИКОЛАЄНКО | «Хрещатик»

ЗА ДАНИМИ, які «Хрещатику» надали в комунальній установі, вже традиційно найпроблемнішим питанням життєдіяльності Києва стала відсутність гарячого водопостачання. За перших два тижні травня на цю проблему кияни скаржились 678 разів. У своєрідних лідерах — Святошинський район (127 звернень). Але якщо взяти до уваги температуру гарячої води, то найбільше незадоволених цією послугою споживачів було у Солом'янському районі — 63 звернення.

Цікаво, що в порівнянні з минулими місяцями на перше місце за кількістю скарг вийшло не гаряче водопостачання, а несправні пасажирські ліфти — 704 звернення, та 259 повідомлень про непрацюючі вантажні підйомники. Найгостріша проблема у Голосіївському районі, адже звідти надійшло 84 дзвінки щодо пасажирських та 43 — щодо вантажних ліфтів.

А от найбільше звернень із різноманітних приводів надійшло із Шевченківського району — понад 1050, але у цьому ж районі і найвищий відсоток фактичного на них реагування — 97,43%. Найменше зауважень було в Печерському районі — 146. В цілому за два тижні до Контактного

го центру надійшло 5767 скарг, а загалом із 1 січня — 135 146 звернень киян.

У Контактному центрі зауважують, що наразі громадяни ще далеко не повною мірою використовують електронний ресурс їхньої установи, який до того ж має зручні додатки, розроблені спеціально для різних операційних систем мобільних телефонів. За підсумками 2013 року, мешканці столиці найбільш активно залишали скарги за телефоном «15-51», їх частка становила 90% від усіх звернень. Тоді як тільки 10% звернень надходили до установи в електронній формі.

«Веб-сайт Контактного центру надає можливість усім, хто звернувся, слідкувати за вирішенням його проблеми, перевіряти, що конкретно зроблено. Також на сайті є інтерактивна карта, де відображено загальну кількість звернень, що надійшли через Інтернет, і скільки з них виконано. За допомогою інтерактивної карти звернень можна додати фото та всю необхідну інформацію щодо суті питання, вказавши місце розташування», — зазначив Директор КБУ «Контактний центр міста Києва» Єгор Стефанович ■

Гроші до влади

■ Скільки коштуватимуть кандидатам ці вибори

Нині трендово критикувати депутатів: і нероби вони, і про народ не завжди дбають так, як обіцяють. Але в одному їм не позаздриш: шлях до влади є тернистим, торують його в основному за допомогою грошей, але не завжди успішно. Цьогорічні вибори, що відбудуться 25 травня, навряд чи будуть сприятливі для «грошових мішків», бо, окрім решти, змінилося ставлення виборців до підкупів та передвиборчих «презентів». Яку роль відіграватиме фінансовий чинник, з'ясував «Хрещатик».

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Як було: від мільйона й більше

Досі в Україні вибори з року в рік дорожчали. Приміром, у 2012 році стати депутатом Верховної Ради коштувало від 1 млн доларів США. Зіставні «тарифи» були й на потрапляння до Київради. Президентська ж кампанія 2010 року стала найдорожчою за всю новітню історію України, фаворити перегонів трусонули гаманцями на 200 млн доларів.

Та цьогорічні вибори — особливі, бо вони проходять після Майдану і є безпосереднім його наслідком. Багато в чому люди на головній площі столиці постали проти влади грошей, проти того, що все продається й купується. Фактично на Майдан вийшли ті, хто волів залишитися непідкупним і вважав, що так має бути.

Тому, хоч би як там було, а вплив чинника грошей на цих виборах мав зазнати змін, особливо на місцевому рівні, зокрема у Києві. На перший погляд, справді, кандидати не «засівають» виборців гречкою, не розкидають щедрою рукою подарунки, не тицяють гроші у прочинені двері. Але від влади грошей та їхнього прямого впливу на настрої виборців відмовилися таки не всі. Автор цих рядків була свідком, як невідомі особи роздавали охочим бабусям та дідусям під будинком своєрідні талончики на придбання ліків за

рахунок якогось благодійного фонду. Сума «благодіянь» незначна, всього 20 грн, але пенсіонери й тому були раді. Голосувати за когось при цьому ніхто й не натякав. Утім, цей випадок може бути просто збігом обставин.

Як є: під крилом розкручених

Головною цінністю на цих виборах, особливо на виборах до Київради, є не гроші, а вже розкручений бренд. Як розповів в коментарі «Хрещатику» політолог, голова Інституту української політики Кость Бондаренко, цьогорічна передвиборча кампанія до міськради є дешевшою, але розміри витрат можуть суттєво колитися, залежно від особливостей кандидата: «Хтось витрачає гроші на дитячі майданчики й, очевидно, що для нього вартість кампанії буде не нижчою, ніж вартість, скажімо, виборчої кампанії до Верховної Ради. Але для деякого кандидата взагалі не буде надто дорогавартісною, оскільки є поняття впізнаваності людини — її знають у цьому окрузі, відповідно, витрачатися на це немає потреби. Багато хто з невідомих кандидатів розраховують на бренди впливових політиків. Колись були ті, що витрачали по півмільйона доларів США. Зараз, на мою думку, максимум 100 тисяч доларів США витратять». У тому чис-

Фото: Борис КОРПУСЕНКА

лі — за варіанту партійного списку в обмін на внесок у партійну касу чи передвиборчий фонд.

«Скромність» дається взнаки. «Гречку цього року практично не роздають, масового підкупу виборців не спостерігається. Люди обходяться чотирма-п'ятьма бордами, зустрічами з виборцями і друком листівок. Плюс, очевидно, якісь гроші йтимуть на спостерігачів, волонтерів і так далі. На цих виборах практично не задіяне телебачення, порівняно незначні кошти та обсяги замовлень отримує преса. Велика кількість статей з бюджету випадає», — зазначив пан Бондаренко.

Спілкування з помічниками деяких політиків та політтехнологами додало акцентів цій картинці. Витрати на передвиборчу кампанію до Київради й справді нижчі за попередню кампанію, але вони дійсно сильно залежать від упізнаваності кандидата. Загалом, бюджети коливаються поблизу цифри 500-750 тисяч доларів для мало-відомих. Якщо кандидат знаний в своєму окрузі або йде як партнер-

висуванець відомого політика, ця сума суттєво скорочується. Половина передвиборчого фонду спрямовується на легальні організаційні витрати, як-от: юристи, дільничні виборчі комісії, спостерігачі. Решта грошей — це, власне, те, що виливається на нас: агітаційна продукція, намети, акції — у тому числі політичні (пикети). Та найголовніше: обсяг витрат не гарантує результату. Така ж схема спрацьовує й на президентських виборах, але витрати там на декілька порядків більші.

Занадто скромний приз

Закономірне запитання «чому ж кандидати раптом відносно нівелювали чинник грошей?» експерти пояснюють кількома причинами. «По-перше, кампанія надто коротка, — зауважує Кость Бондаренко. — По-друге, вона сполучена з кількома іншими кампаніями. Відповідно, кожен із кандидатів намагається якось чином досягти синергії з іншими кампаніями. Навіщо витрачатися, якщо можна «впасти на хвіст»? Ще один момент. Депутати не готові витрачати великі гроші, тому що, будемо цинічно говорити, ці гроші не «відіб'ються». Київрада формується на 1,5 року. Відповідно, протягом цього терміну, навіть якщо кожен день Київрада займатиметься питаннями будівництва та земле-відводу чи «дерібану» бюджету, навряд чи переможці виборів зможуть повернути витрачене. Тим більше в умовах, коли починається кампанія по боротьбі з корупцією, і мало хто здатен точно сказати, як вона проходитиме, як довго будуть боротися з корупцією і коли нарешті її буде подолано. Очевидно, що в цих умовах не можна мати впевненості у тому, що витрачені гроші не будуть викинуті на вітер» ■

до речі

Чим цікавляться столичні виборці

Пошукова система «Яндекс» проаналізувала запити киян щодо президентських виборів за березень-квітень 2014 року. Як повідомили в компанії «Яндекс. Україна», загалом протягом двох місяців зареєстровано майже мільйон запитів щодо виборів, з них 300 тисяч — з Києва та області. Максимальна кількість запитів припала на перший тиждень квітня, впродовж цих днів лише від Києва надійшло більш ніж 50 тисяч запитів.

Виявилось, столичні мешканці, як, утім, і всі українці, хочуть знати кандидатів «від і до». У першу чергу, інтернет-користувачів з Києва цікавили біографія претендента на президентське крісло та його (чи її) передвиборча програма. Значний інтерес привертало пошуки фото та відеоматеріалів кандидатів. Популярними також були запити акаунтів кандидатів у соціальних мережах. І лише частина запитів стосувалася скандалів та подій особистого життя. Отже, принаймні столичний інтернет-електорат поставився до виборів доволі серйозно. Якщо говорити про запити щодо виборів-2014 узагалі, то це списки кандидатів, рейтинги, шукали сайт ЦВК та текст закону «Про вибори Президента України».

Цікаві запити про вибори від киян виглядали так: «астрологи про рейтинг Добкіна», «чому у Тягнибока червоні очі», «фото Царьова та Тігіпка з яйцем», «Ляшко заявив, що всі зрадники», «Порошенко сказав, що не говорив», «чому у Тимошенко розхристана коса», «чому Порошенко у ярі», «принцеса на горошині Юля Тимошенко», «Ярош — брат Добкіна».

Депутати не хочуть за ґрати через підкуп

Цього року неефективно підкупувати виборців, та депутати Верховної Ради не схотіли зовсім позбавляти себе такої можливості. У віторок, 20 травня, парламентарії відмовилися ухвалити зміни до Кримінального кодексу щодо посилення відповідальності за порушення виборчих прав громадян. Відповідно до проекту, поданого прем'єр-міністром Арсенієм Яценюком, за перешкодження вільному здійсненню громадянином свого виборчого права або права брати участь у референдумі, перешкодження діяльності іншого суб'єкта виборчого процесу, винна особа могла «загриміти» до в'язниці на термін до 3 років. Ті самі діяння, поєднані із застосуванням насильства, знищенням чи пошкодженням майна, погрозою застосування насильства або знищення чи пошкодження майна, тягнули б уже на покарання у вигляді обмеження волі на строк від 2 до 5 років або позбавлення волі на той самий термін.

За попередню змову у таких правопорушеннях довелося б сидіти за ґратами до 7 років, а службовій особі, котра втрутилася у виборчий процес, — усі 10 років. Для ухвали документа Верховній Раді не вистачило всього 5 голосів.

На що витрачають гроші кандидати

Статті витрат

Частка з загального бюджету передвиборчої кампанії

Організаційні витрати (у тому числі формування штабу та розробка основних тез агітаційної кампанії, навчання членів ДВК та ін.), юридичний супровід

40-50%

«Стабілізаційний фонд» - кошти на випадок непередбачених витрат, інших несподіванок, які можуть спіткати кандидата

мінімум 10%

Агітаційні матеріали (лістівки, ролики, намети та ін.)

Від 20 до 35%

Спеціальні акції та залучення волонтерів

Від 20%

Коштовний октан

Пальне у Києві залишатиметься дорогим через збитки операторів ринку та загальну нестабільність

«Мені бензину.
— Скільки?
— Сто грамів».

Цей анекдот характеризує ставлення киян до цінової ситуації на ринку пального. Утім, про ціни на пальне в Україні, зокрема у Києві, є дві новини: гарна й погана. «Хрещатик» розбирався, чи потрібно хапати каністри, бігти на АЗС та запасатися бензином, аби було чим «залізних коней» напувати.

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Геополітика заважає руху

Ціни на пальне у столиці останнім часом коливаються помірно. Стартові позиції цього тижня виглядали так: бензин А-95 коштував у середньому 14,78 грн за один літр, А-95 преміум — 15,69 грн, дизпаливо — 14,23 грн і, нарешті, СПБТ — 7,19 грн. Поблизу цих показників ціни на пальне тримаються з кінця квітня. Це, з одного боку, надає оптимізму, з іншого — насторожує. Чи не чекає на пальне новий ціновий стрибок? Адже автолюбители пам'ятають стрімкий злет цін на бензин у двадцятих числах квітня цього року.

Загалом такі очікування мають під собою підстави, бо світові ціни на нафту зросли. Нафта марки Brent цінується на рівні \$ 107–109 за барель протягом цієї весни, хоча рік тому у травні нафта Brent мала ціну у \$ 101 за барель. Причому якщо раніше подорожчання нафти на світовому ринку навесні 2014 року пов'язували з подіями в Україні, то нині ситуацію розкручує й Лівія, де також розпочалися політичні заворушення. Хоча Саудівська Аравія вже заявила, що готова збільшити поставки нафти у разі її нестачі, що може зменшити ціну до \$ 100 за барель.

А поки можна зробити висновок, що геополітика підіграє попит на нафту, яка, відповідно, дорожчає, що заважає зокрема нашому з вами руху. Мається на ува-

зі, на колесах. І те, що нафта, скоріш за все, не подешевшає, як і бензин в Україні, — погана новина. Але є й гарна.

Дорожчати далі нікуди

У тому, що бензин в Україні, відтак і в Києві, залишатиметься дорогим, переконаний директор консалтингової групи «А-95» Сергій Куяна. Про це він розповів в коментарі «Хрещатику». Але, вважає експерт, гіпотетичний позитив у тому, що й стрімкого подорожчання також боятися не варто: «Найближчим часом про зростання цін навряд чи варто говорити, адже особливих передумов для цього немає. Водночас, я не думаю, що буде зниження цін, головним чином, через те, що погані результати діяльності ринку, за підсумками перших 4 місяців нинішнього року». На думку Сергія Куяна, ціни на пальне у Києві, як і в Україні загалом, будуть більш-менш стабільні і триматимуться поблизу поточних 15,27 грн за бензин А-95 та 14,74 грн за літр дизпалива (ДП).

Натомість експерт вбачає основними чинниками подорожчання бензину в Україні не стільки зовнішні, як-от ціна на нафту, скільки внутрішні: «Ситуація цього року нестандартна. Ми маємо колосальну валютну кризу, яка загострилася у березні-квітні, також величезний спад продажів через зростання цін на нафтопродукти внаслідок цієї валютної кризи. Цей сектор пере-

живає сьогодні колосальні проблеми». Окрім збитків для роздрібних торговців паливом, у квітні на 30% скоротилися поставки пального на внутрішній український ринок. Відповідно, продаватимуть менше, менше й закуповуватимуть. Це такий клінч, виходу з якого не буде, принаймні протягом кількох місяців, вважає експерт.

Впаде долар — подешевшає й бензин

Оптимістичний для споживачів сценарій динаміки цін на пальне можливий, за словами Сергія Куяна, тільки у тому разі, коли гривня суттєво зміцніє: «На дешевий бензин (11–12 грн за літр) можна буде розраховувати, якщо ми побачимо кардинальні зміни курсу долара США, оскільки бензин на 90% — це валютний товар. Відповідно, якщо буде «охолодження» курсу, це відразу позначиться на цінах на бензин. Але нині, на жаль, таких передумов немає». Натомість є збитки, котрі оператори ринку компенсуватимуть за рахунок цін: «Ми бачимо, що роздрібна націнка протягом 4 місяців знизилася майже учетверо, у порівнянні з показниками минулого року. І ця націнка не покриває всіх затрат, які несуть оператори. Тобто ця діяльність збиткова. Ці збитки оператори намагатимуться покрити, і в них є одне джерело для цього — ціна».

Отже, з урахуванням усіх чинників, ціни на пальне у Києві якщо й коливатимуться, то помірно. Напевне, це умовно позитивний тренд. Та й запасатися паливом не варто, можна бути переконаним, що не втрапиш на коливанні цін. Однак те, що ціни на бензин не впадуть, виступить стримуючим чинником для бажаючих подорожувати на своїх колесах. Складно сказати, чи поменшає автомобілів на вулицях нашого міста. Але можна очікувати, що дедалі популярнішим ставатиме велосипед ■

Гривня не здається

Національна валюта повинна зміцніти після виборів

Гривня мужньо витримує тиск долара США, що міцніє на світовому ринку, доленосних виборів та складної ситуації на півдні та сході України. Але деякого нацвалюта таки розчарувала: попри отримання першого траншу від МВФ днями гривня помітно послабшала. НБУ вдався до додаткових заходів. Наскільки це допоможе нашій грошовій одиниці та чи варто непокоїтися її долею, з'ясував «Хрещатик».

Ганна КАСІЧ | «Хрещатик»

Ласкаво просимо здавати «бакси»

Національна валюта протягом 19–21 травня на українському валютному ринку просіла до долара США у середньому до 11,93–12,05 грн за одиницю на міжбанку та до 11,67–12,14 грн на готівковому ринку. В столиці ціни на готівковий долар сягали 11,70–12,15 грн. Та сумувати не варто, влітку гривні полегшає.

Минулого тижня НБУ ухвалив постанову № 249, згідно з якою частково скасовується обов'язкова паспортизація валютно-обмінних операцій. Зокрема під час продажу іноземної валюти не потрібно подавати паспорт, а максимальна добова сума таких операцій для однієї особи зросла від 15 до 150 тис. грн в еквіваленті (наразі без паспорта можна продати валюту в еквіваленті не більше 15 тис. грн). Але назвати себе, бодай у квитанції, таки доведеться. Також без паспорта та іншого документа, що засвідчує особу, дозволяється міняти одну валюту на іншу, окрім гривні, але навряд чи банки будуть охоче проводити такі операції, бо НБУ вимагає під час них дотримуватися офіційних курсів. Водночас правила купівлі валюти зазнали незначних змін. Так, можна купити її без паспорта у тому банку, де «особа ідентифікована» (скажімо, має відкритий рахунок), і на суму не більш ніж 15 тис. грн (в еквіваленті). Касир повинен перевірити тотожність відомостей у базі даних банку та у пред'явленому клієнтом документі. Постанова діятиме через 15 днів після дати публікації, що готується на 23 травня, тобто з 8 червня.

Влітку стане спокійніше

Якими будуть наслідки цих змін, в коментарі «Хрещатику» розповів керівник Інформаційно-аналітичного центру FOREX CLUB в Україні Микола Івченко. За його словами, з точки зору стабілізації курсу національної валюти це позитивний чинник: «Очікується, що це підштовхне учасників, хто ще не продавав

валюту через можливі адресні санкції, приміром, податкових органів, все-таки її продавати. А те, що залишилася норма про пред'явлення паспорта при купівлі іноземної валюти з обмеженням обсягів до 15 тис. грн на добу, свідчить, що ситуація на валютному ринку поки що далека від стабільності. І давати можливість людям купувати валюту більш ніж 15 тис. грн на день немає можливості, оскільки попит стрімко зростає, відповідно, долар більш суттєво подорожчає. А послаблення продажів зміцнює гривню».

Впоравшись із готівковим ринком, регулятор взявся за міжбанк, затвердивши постанову № 270, відповідно до якої термін розрахунків за операціями експорту та імпорту скорочується зі 180 до 90 днів. А валюта, що надходить до України на користь юридичних та фізичних осіб, котрі не є уповноваженими банків, підлягає продажу на міжбанку. Якщо йдеться про фізосіб, обов'язковий продаж валюти стосується надходжень у сумі 150 тис. грн (в еквіваленті) на місяць. В інших випадках граничні суми встановлюються НБУ окремим розпорядженням, для виручки резидентів від продажу товарів за зовнішньоекономічними договорами це 50%. Продаж стосується як іноземної валюти (у тому числі російських рублів), так і банківських металів. Ці заходи діятимуть з 20 травня до 20 серпня цього року, тобто лише 3 місяці замість дозволених півроку.

«На готівковий валютний ринок припадає десь 4–5% всього валютного ринку, тому це рішення НБУ є очікуваним, — зазначив пан Івченко. — Ситуація загострюється. По-перше, деякі заводи та підприємства на Сході, котрі раніше генерували валютну виручку, нині призупинили роботу або там взагалі незрозуміла ситуація, і це може негативно позначитися на обсягах валютних надходжень. Тому те, що нині буде продаватися вся валютна виручка, є правильним ходом і підтримує гривню на міжбанку. У будь-який момент можна «відкотити» назад» ■

Рупор для народу

Як створюватимуть суспільне телебачення і радіомовлення

Природні потреби суспільства отримувати об'єктивну інформацію про те, що відбувається в країні та світі, як і впливати на ці процеси, особливо активізувались під час драматичних подій на Майдані. Активні журналісти почали вже не просто вимагати змін, а самі впроваджувати в життя пілотні проекти зі створення громадського телерадіомовлення, аби втамувати інформаційний голод. Адже питання про створення суспільного мовника в державі за роки незалежності не просто дозріло, а давно перезріло. І от, нарешті, справа рушила з мертвого місця. 17 квітня Верховна Рада ухвалила довгоочікуваний закон «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України», який підписав 13 травня в. о. президента України Олександр Турчинов. Як планується впроваджувати ці проекти, з'ясував «Хрещатик».

Світлана МАЖУРИНА | «Хрещатик»

Від слів — до діла

Приходячи до влади, політики раз за разом гучно заявляли про наміри щодо створення суспільного телебачення і радіомовлення в Україні. Та, окрім популістських заяв, до діла так і не доходило. А випадки цензури та відсутності незалежних ЗМІ стали звичним явищем для нашої держави. «За сучасних реалій будь-яка влада, яка приходить до керма, тисне на державні, обласні та національні канали. Відтак вона використовує їх як власний рупор для власної пропаганди», — зазначив директор Інституту Медіа Права Тарас Шевченко.

Ситуація особливо загострилась під час революційних подій на Майдані. Люди почали шукати неупереджених та об'єктивних джерел інформації стосовно того, що відбувалося. Як результат — такими носіями інформації для людей стали інтернет-проекти. А це, врешті, активізувало дії щодо створення суспільного мовника, а саме прийняття довгоочікуваного закону. Тож процес зародження громадського мовлення нарешті розпочався і у нас, адже в європейських країнах його функціонування вже давно є звичною практикою.

Як зауважує голова Держкомтелерадіо Олег Наливайко, хоча сам Закон «Про суспільне телебачення та радіомовлення» ще потребує доопрацювання, але він є компромісним. Його ухвалення — це зобов'язання влади перед Радою Європи ще з 2005 року, як і перед медіа-спільнотою, суспільством і, врешті-решт, Майданом. «Суспільне телебачення — це, в першу чергу, потреба суспільства, а по-друге, так держава може надати меседж про те, що вона дійсно йде до європейських стандартів», — наголошує він.

Відповідно до закону, створення «Національної суспільної телерадіокомпанії України» (НСТУ) передбачено на базі Національної телекомпанії України (НТКУ), Національної радіокомпанії України (НРКУ) та низки інших підприємств. Серед основних завдань проекту — об'єктивне та повне інформування про важливі події в Україні та за кордоном, сприяння консолідації українського суспільства та зміцнення міжнародного авторитету держави. Тож головною метою має стати не рейтинг або ж комерційна діяльність та прибутки від реклами, а передусім — створення на просторі українських ЗМІ дійсно якісного про-

дукту. Такого, що сприятиме освітньому та культурному розвитку громадянськості та буде зразком для наслідування українських телеканалів.

Створення суспільного мовника можливе не раніше 1 січня 2015 року. Та й сам закон дійсно потребує вдосконалення. «Так, це не найкращий закон, але на найближчий час, на чотири роки, вже точно прописано, звідки гроші, як фінансується і т. д. Дуже погано, але прописано. Нехай цей закон не є досконалим, і про це всі знають, але ж треба з чогось розпочати», — підкреслює генеральний директор Національної телекомпанії України Зураб Аласанія.

Аналогічної думки дотримується й медіа-експерт, шеф-редактор групи видань «Телекритика» Наталія Лігачова. З її слів, хоча документ й максимально рамочний, сам факт його прийняття є позитивним. А необхідні зміни до закону можна вносити вже у процесі створення суспільного мовлення.

Ціна питання

Найбільше питань у експертів виникає щодо формату, управління та джерел фінансування суспіль-

ДО СЛОВА

Український аналог CNN або BBC

В Україні створять аналог CNN або BBC для протидії розв'язаній проти нашої держави інформаційній війні на міжнародній арені. «Багато хто говорить, що ми програємо інформаційну війну Росії. У РНБО розробляється концепція створення аналога CNN, BBC, який здійснюватиме контрпропаганду», — повідомив в. о. голови Адміністрації Президента Сергій Пашинський. За його словами, цьому засобу масової інформації планується передати частину приміщень, що перебувають на балансі Державного управління справами, зокрема й Будинку з химерами.

Своєю чергою, заступник секретаря РНБО Вікторія Сюмар розповіла, що новий державний телеканал, який здійснюватиме мовлення для закордонної аудиторії, створюватиметься на базі БТБ та УТР. За її словами, Україні потрібен канал, який би, мовлячи англійською та російською, міг «пропагувати українські цінності» та доносити національну позицію до глядачів за кордоном: «Концепція фактично готова. Більше того, ми в процесі формування такого каналу на базі БТБ та УТР». Вона нагадала, що БТБ був створений колишнім першим віце-прем'єр-міністром Сергієм Арбузовим як банківський канал за гроші Нацбанку, тож тепер він працюватиме на державу та забезпечення її інтересів в донесенні своєї позиції. Наразі тривають юридичні процедури переоформлення. Планується, що такий канал будуть транслювати в країнах СНД, Європи, США і в тимчасово окупованому Криму.

ного мовлення. Світовий досвід засвідчує, що його фінансування може відбуватись за рахунок абонентської плати або ж надходжень з державної скарбниці. В переважній більшості країн Європи саме абонентська плата є джерелом фінансування такого мовника. Адже за умови фінансування з держбюджету виникає загроза щодо появи залежності такого виду мовника від влади.

Відповідно до ухваленого закону, здійснювати фінансування телерадіомовника передбачається за рахунок саме державних коштів впродовж чотирьох років. А це не менше 0,2 % видатків держбюджету за попередній рік. «Ця сума дорівнює тому фінансуванню, яке в цьому році виділено НТКУ, НРКУ та обласним телерадіокомпаніям, а це понад 600 млн грн», — пояснює Тарас Шевченко.

Експерти визнають, що держбюджет все ж таки не здатний забезпечити повноцінне фінансування проекту. А відтак потрібно шукати інші шляхи. Сьогодні глядачі дійсно готові платити за якісний продукт. Так, наприклад, саме на добровільні внески існує російський телеканал «Дождь». Тож оптимальним варіантом для уникнення важелів впливу на такий мовник має стати абонентська плата від користувачів.

До того ж, відповідно до закону, трансляція реклами, повідомлень про спонсорів та програм телепродажів на каналах мовлення НСТУ забороняється, крім трансляції реклами та повідомлень про спонсорів, які придбані з правом на трансляцію міжнародних спортивних змагань та на виконання міжнародних зобов'язань Європейською мовною спілкою.

Контроль чи маніпуляції

Відкритим також залишається питання щодо органу, який повинен координувати роботу суспільного мовника. Йдеться зокрема про наглядову раду. Відповідно до закону, вона має обиратись на 4 роки та формуватись з представників від депутатських фракцій і груп Верховної Ради та

членів всеукраїнських громадських об'єднань. Наглядова рада обирає керівника суспільного мовника, який, своєю чергою, рекомендує кандидатури інших членів правління. Також наглядова рада обирає ревізійну комісію.

Президент Асоціації журналістів «Новомедіа» Роман Кухарчук на це зауважує: якщо наглядова рада складатиметься з представників всіх парламентських фракцій і державних органів влади, то за таких умов створення громадського телебачення взагалі втрачає сенс. «Тоді на мовлення буде здійснюватись політичний вплив. Знову ж таки почнеться ділення між фракціями і відбуватиметься такий самий політичний вплив. Тому в наглядовій раді єдиний орган, який має бути представлений, — це Нацрада з питань телебачення та радіомовлення і, можливо, ще Держкомтелерадіо. Власне, все. Ніяких фракцій, парламентів, президентів, урядів», — каже експерт.

Пан Шевченко натомість вважає, що маніпулювати можна будь-якою моделлю. «Якщо відсутня політична культура, то нічого хорошого зробити неможливо. Якщо культура, то і закони непотрібні. Адже в більшості європейських країн відсутні закони про суспільне мовлення, але така система працює», — підкреслює він.

Чимало дискусій також виникає і щодо програмного наповнення суспільного мовника. Президент Академії української преси Валерій Іванов відзначає: найважливіше та найголовніше сьогодні, щоб усі прошарки суспільства були «почуті» та всі сфери інтересів громадян були враховані.

Згідно з законом, НСТУ не зобов'язана висвітлювати діяльність органів виконавчої влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб. Також передбачено, що програми НСТУ становлять не менше 75 % національного та європейського (країн, що ратифікували Європейську конвенцію про трансграничне телебачення) виробництва ■

Фото Бориса КОРТУСЕНКА

СПОЖИВАЧ

Вітамінна «бомба»

■ Чим можуть бути небезпечні ранні овочі та фрукти

З настанням весни виникає природне бажання поласувати ранніми овочами та фруктами. На полицях магазинів вони такі яскраві та соковиті, так і валяють око, пробуджуючи апетит. Дари природи є незамінним джерелом вітамінів та мікроелементів, але не все, що має гарний вигляд, може бути корисним. Адже ранні овочі та фрукти часто здобрюють нітратами та хімікатами, щоб ті швидше достигали. «Хрещатик» дізнавався, як безпечно їх споживати, аби замість порції вітамінів не опинитись на лікарняному ліжку.

Світлана МАЖУРИНА | «Хрещатик»

Варто знати

Дехто зі споживачів насторожено ставиться до ранніх овочів та фруктів, вважаючи, що в них міститься багато нітратів та пестицидів. Та, як розповів «Хрещатику» заступник голови Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України Віталій Башинський, взагалі обезпечити себе від нітратів неможливо. Адже для овочів та фруктів вони є невід'ємним компонентом живлення. Відтак рослини засвоюють їх з ґрунту, перетворюючи в органічні азотомісні сполуки — амінокислоти, білки тощо. В цьому і полягає здатність рослин з мінеральних солей виробляти органіку. Тому вони завжди в собі містять нітрати, тобто речовини, які уже надійшли з ґрунту, проте ще не встигли перетворитися в білки.

Окрім того, як відзначає начальник лабораторії державного підприємства «Київський обласний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» Тетяна Кшановська, навіть в організмі людини за добу утворюється і використовується в обмінних процесах більш ніж 100 мг нітратів.

Загалом Всесвітньою організацією охорони здоров'я встановлена добова безпечна норма нітратів для людини. Це 5 мг на кілограм маси, а, отже, при середній вазі людини 70 кг ця норма складає 300–350 мг на добу. Відтак, розрахувавши припустиму норму споживання нітратів, виявляємо, що з водою, вра-

ховуючи напої, перші та треті страви, дорослий може спожити близько 70 мг нітратів на добу, відповідно, на харчові продукти припадає приблизно 230–280 мг.

Невидимі вороги

Для того, аби овочі та фрукти достигали швидше, несумлінні аграрії дійсно часто здобрюють їх високою концентрацією нітратів та пестицидів. А це, як результат, призводить до тяжких отруєнь.

До того ж загалом ранні овочі та фрукти (як і незрілі) містять більше нітратів, ніж пізні. «Овочі, вирощені в парниках та теплицях при недостатній кількості соняч-

ного освітлення, містять набагато більше нітратів, ніж ті, які вирощені у відкритому ґрунті. Тож надлишок нітратів у рослинах виникає тоді, коли вони їх засвоюють в більших кількостях, ніж це необхідно для утворення органічної речовини. А тому незасвоєні рослинами нітрати, при споживанні таких продуктів людиною накопичуються в організмі», — зазначає Віталій Башинський. Внаслідок тривалого вживання забруднених нітратами овочів та фруктів розвивається хронічна нітратна інтоксикація. При цьому порушується діяльність щитовидної залози, серця, центральної нервової системи. До того ж вони ще шкід-

ДО СЛОВА

Споживачу на замітку

Щоб зменшити вміст нітратів та пестицидів у продуктах, фахівці радять дотримуватися наступних порад:

1. Перед вживанням овочів та фруктів необхідно ретельно їх вимити;
2. Дієвим способом виведення зайвої кількості нітратів у продуктах стане їх вимочування у холодної воді 20–30 хв;
3. Варто відрізати ті частини овочів, де знаходиться найбіль-

ша концентрація нітратів. Найбільше їх скупчення у шкірці, не вживайте у їжу стебла зелені, жорсткі ребра капусти, в огірків зрізайте так звані «попки» на 1–2 см, а також біля «верхівок» і «корінців» у буряках та моркві тощо;

4. Надлишок нітратів також можна знизити шляхом очищення, варки, бланшування, консер-

довідка «Хрещатика»

Арифметика безпеки

За словами начальника лабораторії ДП «Київоблстандартметрологія» Тетяни Кшановської, при звичайному раціональному споживанні овочів у свіжому або обробленому вигляді споживачі з харчовими продуктами практично ніколи не зможуть перевищити безпечну добу дозу нітратів. Так, ми рідко споживаємо за день близько 100 г зелені — салат, петрушка, кріп тощо, частіше — це близько 50 г, а отже, це менше третини від безпечної добової дози. Картопля і капуста у відвареному вигляді споживаються порціями по 300 г. Відтак, з урахуванням втрат при зачистці і кулінарній обробці з однією порцією цих продуктів ми можемо спожити близько 60 мг нітратів. А отже, як показують розрахунки, середньодобове надходження нітратів з основними коренеплодами, овочами, баштаними і фруктами з урахуванням даних фактичного харчування і фактичного вмісту нітратів в їжі не перевищує 100 мг. З огляду на рекомендований раціональний середній добовий набір продуктів, то картоплі слід споживати 265 г, овочів і баштанних — 450 г, включаючи 100 г капусти. А відповідно до такого раціону, ми можемо спожити максимум до 200 мг нітратів.

Накопичувачі нітратів

За даними фахівців «Київоблстандартметрології», у середньому «накопичувачів» нітратів зокрема відносяться зелені листові овочі: салат, ревінь, петрушка, шпинат, щавель, які можуть накопичувати у середньому 200–300 мг/кг нітратів. Буряк може накопичувати у середньому 140 мг/кг нітратів, а деякі сорти і більше, інші овочі — значно менше: картопля у середньому 25 мг/кг, рання морква — у середньому 40 мг/кг, пізня — у середньому 25 мг/кг, кабачки — у середньому 40 мг/кг, огірки — у середньому 15 мг/кг, капуста білокачанна рання — у середньому 90 мг/кг, пізня — у середньому 50 мг/кг. Фрукти, ягоди та баштанні містять нітратів дуже мало (менше 10 мг/кг). У рослинах нітрати розподілені нерівномірно. У капусті, наприклад, нітрати найбільше накопичуються в качані, в огірках і редисці — у поверхневих шарах, в моркві — навпаки.

ливі тим, що в організмі під дією мікрофлори кишечника окислюються до нітритів, які, потрапляючи у кров, перешкоджають «диханню» клітин, що призводить до їх загибелі. Відтак при сильному отруєнні нітратами спостерігається задуха, синюшність шкіри та нігтів, підвищене серцебиття.

Як пояснив «Хрещатику» головний консультант з питань гострих отруєнь Департаменту охорони здоров'я КМДА Сергій Недашківський, перші симптоми отруєння з'являються вже через 2–3 години. І вони супроводжуються нудотою, головним болем, шлунково-кишковим розладом, слабкістю.

В такому випадку лікар радить негайно звертатися за медичною допомогою та не зволікати, ризикуючи здоров'ям. В якості ж першої допомоги він рекомендує прийняти активоване вугілля для очищення організму, розраховуючи дозування 0,5 г на 1 кг ваги людини. Однак якщо в результаті отру-

єння відбувається блювота, пронос, то організм втрачає багато рідини, а її втрату потрібно компенсувати. А тому медик радить приймати сольові розчини для відновлення водно-сольового балансу в організмі, наприклад, це може бути «Регідрон». Можна пити і солону мінеральну воду.

Де «ховуються» нітрати

Як пояснюють в Держветфітослужбі, овочі та фрукти за здатністю накопичувати нітрати загалом поділяються на три групи. До групи з високим вмістом накопичення нітратів належить шпинат, салат, буряк, редька, редиска, петрушка, селера, кріп. У них вміст нітратів може сягати до 2000 мг/кг. З середнім вмістом — коренеплоди, дині, кавуни, гарбузи, кабачки, у яких вміст нітратів сягає від 180–700 мг/кг. До групи з низьким вмістом накопичення нітратів належать помідори, баклажани, цибуля, часник, солодкий перець — це близько 60–180 мг/кг.

Наприклад, у капусті найбільше накопичується нітратів у верхніх листках і в кочережці, у зелені — в стебла і черешках листків, у редисі — в верхівках і корінцях. Відтак, фахівці не радять споживати ці частини рослин.

Оскільки нітрати досить хімічно активні сполуки, то при зберіганні овочів їх вміст зменшується: за кілька місяців на 30–50%. Також бажано не вживати постійно одні й ті самі продукти.

Загалом же експерти наголошують: аби обезпечити себе, варто купувати овочі та фрукти у санкціонованих місцях торгівлі, де продукція пройшла ветеринарно-санітарну експертизу та має експертний висновок або сертифікат якості ■

вування, соління і квашення. У середньому при митті і зачистці овочів і картоплі втрачається до 10–15% нітратів. Ще більше — при теплової кулінарній обробці, особливо при варінні. Тоді втрачається від 40% нітратів у буряку та до 70% у капусті та моркві, а то й до 80% нітратів у картоплі.

5. Перед приготуванням страв із ранніх овочів, наприклад супів, варто трохи проварити овочі в невеликій кількості води, після чого цю воду злити, а потім вже готувати страву.

У Деснянському районі відремонтують дороги

У КМДА визначили перелік об'єктів вулично-дорожньої мережі Києва, які потребують капітального ремонту. Відповідне розпорядження підписав голова міськкадіміністрації Володимир Бондаренко. Згідно з документом, замовником виконання робіт визначено КК «Київавтодор». У Деснянському районі, зокрема планується відремонтувати наступні ділянки доріг: на вул. Оноре де Бальзака, від вул. Теодора Драйзера до вул. Мисловської (непарна сторона); на вул. Віскозній, від пров. Червоногвардійського до будинку № 32; на пров. Червоногвардійському, від вул. Червоногвардійської до вул. Віскозної.

Зауважимо, що ремонт здійснюють в межах бюджетних призначень, затверджених в бюджеті столиці на капремонт об'єктів вулично-дорожньої мережі на 2014 та наступні роки.

У СЗШ № 99 провели День вишиванки

Вишиванка — це наша національна гордість. Ще з сивої давнини відомо, що вишита сорочка є символом здоров'я та краси, оберегом щасливої долі та родової пам'яті...

Нещодавно у Дніпровському районі учні 2-А класу середньої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 99 відзначали День вишиванки. Традиційно в родинному колі діти створювали дизайн чоловічої та жіночої вишиванок. Звісно, без допомоги батьків не обійшлося. Разом з мамою Вероніці Дацюк було значно легше впоратись з роботою. Та й хлопці виявились здібними і талановитими в цій справі. Цікава робота — створення вишиванки. Вийшли вони на славу — результат спільної роботи сподобався всім. Проведення такого свята продемонструвало, що школярі відчувають себе справжніми українцями та налаштовані на збереження культури, звичаїв і традицій свого народу.

На Печерську влаштували родинне свято

У клубі за місцем проживання «Молоді серця» Печерського району відбувся святковий концерт, присвячений Дню матері та Міжнародному дню сім'ї. З радісною ноткою у серцях розпочався святковий концерт, в якому взяли участь діти та молодь з інвалідністю, а також вихованці клубів за місцем проживання Печерського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Виступи маленьких талантів викликали неабияке захоплення у глядачів і створили атмосферу щирого родинного тепла. Спеціалісти Центру та фахівці з соціальної роботи привітали всіх мам з Днем матері та вручили подарунки, які надала районна організація товариства Червоного Хреста.

Проевропейські громадські організації столиці створили «Асоціацію Європейський Київ», головна мета якої — дійове сприяння і контроль за реформами в місті

Асоціація заради майбутнього

Громадські організації працюватимуть на європейське майбутнє Києва

У Києві понад 10 тисяч зареєстрованих громадських організацій, кілька сотень партій та десятки інститутів, які декларують захист прав та свобод, але фактично працюють у своїй чітко визначеній ніші. Проте сьогоднішні українські реалії показують, що необхідно об'єднатися заради майбутнього. Один позитивний крок у цьому напрямку вже є — проєвропейські громадські організації столиці створили «Асоціацію Європейський Київ», головна мета якої — дійове сприяння та контроль за реформами у місті.

Наталка МИКОЛАЄНКО | «Хрещатик»

НОВА спілка «Громадський рух «Асоціація Європейський Київ» зареєстрована нещодавно — 12 травня 2014 року. Проте понад 30 громадських організацій, які увійшли до неї, мають великий досвід роботи в місті у різноманітних напрямках, як-от: захист і представлення інтересів малого та середнього бізнесу, екології, освіти, патріотичного виховання молоді тощо.

«Наша асоціація — це рух односторонній, поєднаних високою метою перетворення нашого міста за всіма показниками на справжню європейську столицю, якою пишатимуться наші нащадки. Вперше ми говоримо про те, що сис-

темне перетворення Києва на справді європейську столицю в усіх сферах має відбутися незалежно від політичних уподобань та поглядів», — наголосив голова новоствореної асоціації Дмитро Малов.

Пан Малов зауважив, що об'єднання не є політичним і не ставить перед собою мету отримання певних владних повноважень, але співпрацюватиме з міською владою та політичними силами Києва щодо приведення усіх галузей життєдіяльності столиці до європейських стандартів, а також запровадження громадського нагляду за їх реалізацією. Одним з принципових документів,

який використовуватимуть для цього, стане Європейська хартія урбанізму 1993 року, яка обґрунтовує принципи ефективного міського управління і місцевого життя, що є в основі політики урядів і місцевої влади держав-членів Ради Європи. Серед пріоритетів, зазначених у цьому документі — поліпшення міського природного середовища проживання, забезпечення високого рівня житлової інфраструктури та активна участь громадськості у розвитку міста.

До речі, за короткий час від утворення асоціації її члени активно включилися у життя столичної громади. Зокрема брали участь у толоках в Дніпровському та Дарницькому районах. У рамках фестивалю «Французька весна» за участі Посольства Франції в Україні та представників ЮНІСЕФ на стіні будинку на Андріївському узвозі створена фреска-графіті «Відродження», яка вже стала однією з родзинок міста. Також найближчим часом там облаштують сквер. Партнери асоціації надали допомогу військовій частині у селищі Лютиж, що під Києвом. Також допомагають організувати турніри з карате, боксу та дворового футболу, фестивалю при-

йомних сімей та дитячих будинків. Серед найближчих планів — участь у Міжнародному фестивалі «Парад культур», що розпочнеться 31 травня.

До речі, у виборах 25 травня асоціація участі не бере, але готова сприяти прозорості їх проведення. Також до всіх учасників політичних перегонів Асоціація звернулася з листом запитань та вимог від київської громади. Зокрема цікавить, які першочергові кроки робитиме конкретна політична сила для перетворення Києва на справжню європейську столицю? Яким чином буде забезпечено ефективне самоврядування на рівні районів? Як зберегти знакові для киян місця (Андріївський узвіз, Софія Київська, Театр на Подолі, Музей Києва, Десятинна церква) та чимало інших наболілих питань.

«Ще раз хочу наголосити на тому, що у нас відсутнє прагнення прийти до влади. Для нас важливо посилення місцевої влади, тому ми готові до діалогу як зі столичною владою, так і усіма політичними партіями заради вирішення важливих для киян питань», — наголосив один із представників асоціації Віктор Кобилянський ■

Море і закони проміння на глечики

■ Киянин Павло Сахно покинув престижну роботу і зайнявся гончарством

Майстерня київського гончаря 33-річного Павла Сахна займає невеличке приміщення у промисловому районі на окраїні столиці. Щойно переступила поріг, сучасний Київ лишився десь там — далеко. У двох невеличких орендованих кімнатах все нагадує українську історію, традиції — повсюди старовинні речі, посуд, біля входу — старовинне гончарне коло. Чотири роки тому сама доля підказала Павлу, що гончарство — його покликання.

Інна ГОНЧАРУК | «Хрещатик»

«Через три дні повернувся до Києва гончарем»

...Павло Сахно закінчив Одеське мореплавне училище. Та з морем у новоспеченого моряка не склалося. «Потрапити на корабель без зв'язків і без досвіду дуже складно, — розповів Павло. — Та, зрештою, ходити у плавання ніколи й не мріяв. Батько наполіг, щоб вступив у мореплавне, бо сам був моряком. Мама дуже хотіла, щоб був юристом».

У 2004-му хлопець вступив в Академію муніципального управління. Отримавши на руки диплом юриста, влаштувався на роботу у посольство США у Києві. «Робота була непогана, міг зробити кар'єру, — веде далі співбесідник. — Досконало знаю англійську. Та мене не покидало відчуття, що це не те, чого прагне душа».

Та один випадок кардинально змінив усе подальше життя чоловіка. «Якось до посольства зайшла американка, поцікавилася, чи була, не знаю, де проходять майстер-класи з гончарства. Мені самому стало цікаво. В якийсь момент навіть подумав: як гармонійно звучить — «гончар Павло Сахно». До того навіть глини у руках не тримав, увялення не мав, із чого все починається».

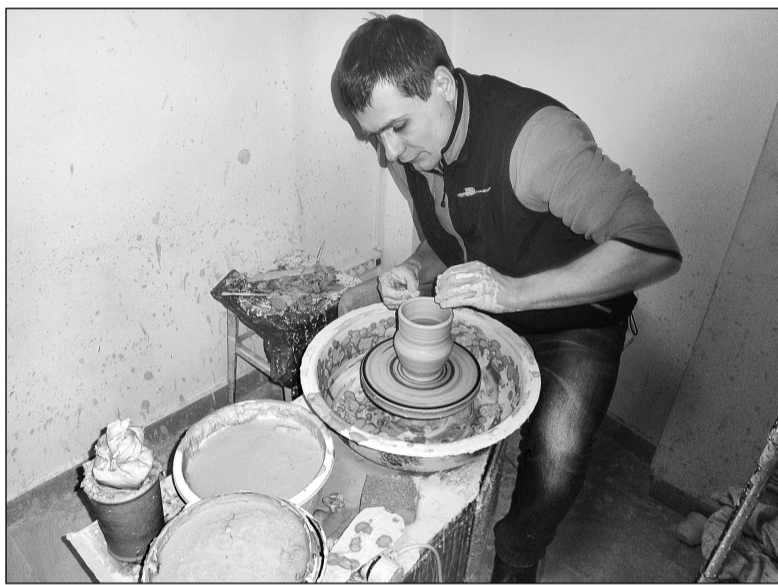
За день на гончарному колі майстер може викрутити 20–30 виробів

Чоловік так загорівся бажанням пізнати старовинне українське ремесло, що відразу ж кинувся шукати майстра, який би навчив азів справи. Та чотири роки тому у Києві вдень зі свічкою годі було знайти гончарну майстерню. На свого першого вчителя Павло натрапив аж на Волині — у Луцьку. «Видатний гончар Іван Панков, зараз уже покійний, проводив майстер-класи навіть для наших політиків. Коли переступив поріг його майстерні — наче потрапив у казку: повсюди старі глиняні горщики, піч для випалювання глини. За гончарним колом просидів чотири години. Після трьох днів занять до Києва повернувся гончарем».

Нове хобі так захопило Павла, що вирішив покинути роботу у посольстві. З тих пір у своїй майстерні чоловік майже оселився.

«Займатися гончарством і не знати української мови — гріх»

Павло бере до рук шматок глини, включає гончарне коло, кладе на нього кавалок — за хвилину у руках майстра виростає глечик. Та не така проста ця справа, як здається на перший погляд. «Земля, глина, вода, повітря і вогонь — це все, що треба для гончарства, — починає майстер. — Головне — вчасно

Майстерня київського гончаря 33-річного Павла Сахна займає невеличке приміщення у промисловому районі на окраїні столиці

зупинитися. Найважче — відцентрувати виріб, щоб не з'їхав із кола. Це все треба відчувати. Перші кілька місяців було складно поставити пальці. Поки не зробиш 150 друшляків — нічого не вийде. Лише через три роки почав працювати з трьома кілограмами глини. Коли маю настрої і час, кручу глину на ніжному колі. Тоді у процесі чуєш свої думки, йде справжня енергія, чути повітря. На автоматичному колі такий виріб ніколи не вийде. Наші предки робили чорнодимлену кераміку — це найдревніша технологія гончарства у світі. Піч, збудовану у землі, палили 30 годин, після чого вона ще п'ять днів димілася. Глину копали, і три-чотири місяці вона кисла у бочках. Після цього переціджували кризь сито, видаляли зайву вологу. Зараз таку технологію використовують вкрай рідко».

У містах у гончарстві зазвичай застосовують сучасні технології. Процес виглядає так: спершу глину випалюють у муфельній електричній печі при температурі 1050 градусів, після чого занурюють у молоко, яке заходить у пори і, коли глина пропалюється, нічого не протікає. Потім знову випалюють при 340 градусах — це надає виробу коричневого відтінку. Процес від «а до я» займає до двох тижнів, бо глина дуже довго сохне. За день на гончарному колі майстер може викрутити 20–30 виробів.

Павло Сахно має учнів, проводить майстер-класи для охочих освоїти древнє ремесло, свою продукцію представляє на ярмарках, фестивалях. Великих прибутків гончарство не приносить, та чоловік запевняє, що гроші для нього не головне. Трапляються замовлення, які для майстра — справжнє випробування. «Буває, робота не йде: хочеш зробити глечик, а не виходить, — нарікає. — Тоді починаю та-

рліки робити. Тому мені дуже складно робити під замовлення: не йдуть вази, а ти мусиш їх робити. У результаті форма, вигляд не той. Найчастіше замовляють на подарунки макітри, горщики, тарілки, брак на декори забирають».

Найбільші «конкуренти» українських гончарів — китайці, які завалили ринок неякісними виробами. «Вони роблять штамповку, — обурюється Павло, — яку видають за ручну роботу. Китайські глечики не витримують температуру навіть у духовці. Аби зекономити час, електрику та інші матеріали, у глину додають хімічні речовини і випалюють при 500 градусах. Щоб виріб потемнішав, кидають у вогонь шину, ганчір'я, тирсу. Такі небезпечні для здоров'я фальшивки китайські «умільці» видають за чорнодимлену кераміку».

Аби не придбати підробку, гончар радить купувати глиняні вироби у самих майстрів і обов'язково з клеймом, яке в кожного індивідуальне. Також можна поцікавитися сертифікатом, який підтверджує, що посуд вжитковий.

У Павла є мрія — мати власну майстерню, щоб було, як у казці, як у того майстра з Волині.

Чоловік ні про що не шкодує, вдячний долі, що підказала йому правильний шлях у житті. Зрештою, завдяки гончарству Павло вивчив українську мову. «Ще три роки тому я спілкувався англійською краще, аніж українською, — усміхається. — Займатися гончарством і не розмовляти українською — це гріх. Тепер я спілкуюся винятково українською».

На досягнутому чоловік не зупиняється, постійно удосконалює навички. Каже, кераміка, глина — це неосяжне. «Існує багато технік гончарства, тож є, куди рухатися, чого вчитися. Звісно, всього не осягну. Наразі експериментую з різними техніками, шукаю свою» ■

новини районів

В Голосієві відзначали День матері та Міжнародний день сім'ї

У суботу біля будівлі Голосієвської РДА для дітей та дорослих була організована святкова програма. Від самого ранку на майданчику біля райдержадміністрації відбувалися веселі естафети, показові виступи та майстер-класи з айкідо, куєте, самбо, майстер-класи від мережі фітнес-клубів «Спорт ленд» із боротьби на поясах, греко-римської боротьби, боксу, міні-футболу, настільного тенісу, міні-баскетболу, а також презентація дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Для малечі організували ігрові програми, майстер-класи, конкурси та настільні ігри з батьками. Також у рамках свята відбулась виставка Містечка майстрів та майстер-класи з образотворчого, декоративно-ужиткового мистецтва. Не обійшлося, звісно, без розіграшу подарунків, а супроводжували свято пісні, присвячені матері.

«Пам'яті героїв Євромайдану»

З нагоди святкування Дня Європи в суботу на площі біля будівлі Дарницької РДА відбулась церемонія відкриття першої в Україні меморіальної композиції «Пам'яті героїв Євромайдану».

Всі матеріали (бруківка, протитанкові «іжаки», щит та каска), з яких створена меморіальна композиція, були «свідками» жахливих подій під час Євромайдану. Метою створення композиції є вшанування пам'яті загиблих героїв Небесної Сотні та всіх героїв Євромайдану, які поклали життя за майбутнє України. Меморіальну композицію «Пам'яті героїв Євромайдану» споруджено саме біля будівлі Дарницької райдержадміністрації в знак нагадування як нинішнім, так і майбутнім державним службовцям про те, що терпіння народу України не безкінечне, й коли воно рветься — народ України в змозі скинути будь-яку владу.

Пам'ять загиблих героїв Євромайдану вшанували квітами голова Дарницької РДА Геннадій Сінцов та широке коло громадськості, більшість — учасники подій на Майдані у листопаді 2013 року — лютому 2014 року. Відтепер всі кияни та гості столиці мають можливість вшанувати пам'ять загиблих героїв Євромайдану і в Дарницькому районі.

Пити чи не пити?

■ **Окрім того, що алкоголь — це соціальна проблема, він ще й сприяє розвитку найнебезпечніших захворювань**

А ви знаєте, що наша країна, за підсумками 2012 року, стала «срібним призером» у світі за показниками споживання алкоголю на душу населення? Як вираховували британські фахівці з «International Wine & Spirit Research», на кожного українця в середньому припадає по 7,7 літра чистого спирту — навіть із врахуванням маленьких дітей та підлітків! У цих показниках нас обійшли тільки росіяни та білоруси. Алкоголізм в Україні сьогодні складає величезну соціальну проблему. Але, як і раніше, ані суспільство, ані влада ніби й не помічають цього. Картина стає ще більш песимістичною, якщо врахувати той факт, що алкоголь сприяє розвитку найнебезпечніших захворювань людства.

Олекса ЧЕРЕВАТИЙ | спеціально для «Хрещатика»

Алкоголь: коротенька історія

Цікаво, що вперше міцний алкоголь, як і саму назву, що з арабської означає «одурманюючий» (до цього часу і греки, і єгиптяни вживали розбавлене водою вино), винайшли на мусульманському Сході. Але оскільки за Кораном вживання алкоголю мусульманам заборонено, це відкриття іранського алхіміка та лікаря Ар-Разі використовувалося виключно в медичних цілях. Аналогічну функцію алкоголь виконував і в середньовічній Європі, будучи і знеболювальним, і антисептиком, і заспокійливим для середньовічних пацієнтів. Основні виробники напоїв — монастирі, водночас слугували також першими лікарнями для європейців. Однак в суспільстві середньовічної Європи паралельно розвивалася й традиція побутового пияцтва, що неодноразово викликало занепокоєння релігійної влади.

Не менш цікавою є історія появи алкоголю на наших землях. Хоча в українському суспільстві донині побутує стереотип про традиційність пияцтва на Русі, факти, як відомо — річ уперта, і вони свід-

чать про нехарактерність алкоголізму для наших предків. Історичні першоджерела та перекази традицій давніх слов'ян доводять, що пияцтво на слов'янських землях — міф, а люди вживали такі напої найчастіше як ритуальні, й міцність їх не перевищувала 5-10 градусів (сучасне пиво іноді сягає 14 градусів). На Русі пили, але мало. А козаки пили, але рідко, про що свідчить табу на оковиту під час походів та кара за пияцтво на Січі. Тоді звідки ж взялося пияцтво в Україні?

Ситуація з тверезістю в українців різко змінилася із розвитком державної монополії на виробництво спирту. Фактично саме держава, отримавши в свої руки монопольне право на виробництво алкогольних напоїв, стала зацікавленою в збільшенні споживання людьми алкоголю. Масове виробництво алкоголю розпочалося у двох напрямках: низькоякісного — для народу та елітного — для можновладців. В обмін на це держава отримала не тільки постійно зростаючі прибутки, але й покірність населення. Цікаво, що в Давній Греції та Давньому Римі нерозчинене ви-

но використовувалося як засіб приборкання норовливих рабів, а римські законодавці навіть спеціально прописували, скільки і якого вина виготовляти для рабів, щоб вони не збунтувалися.

Алкоголь сьогодні

Наразі в світі від шкідливого вживання алкоголю (термін, який використовує ВООЗ для підкреслення різниці між алкоголізмом та обмеженим вживанням алкоголю) помирає щороку 2,5 млн. людей у всьому світі. Алкоголь може бути як безпосередньою причиною загибелі людини (0,5 літра випитої горілки можуть призвести до летальних наслідків), так і стати причиною травматизму, аварії на дорозі або ж загострити хронічні захворювання людини. Саме алкоголь є одним із головних факторів ризику неінфекційних захворювань — нової глобальної пандемії, як її охрестили експерти ВООЗ. Близько восьми різних видів раку, серцево-судинні захворювання (наприклад, гіпертонія, інсульт), захворювання печінки (особливо алкогольний гепатит і цироз) і панкреатит.

Це далеко не повний перелік тих захворювань, до яких може призвести із великою вірогідністю любов до чарки.

Онкологічні захворювання

В 2007 році спеціалісти Міжнародного агентства із вивчення раку в ході досліджень дійшли шокуючого висновку. Існує чіткий взаємозв'язок між вживанням алкоголю та розвитком у людини раку порожнини рота, глотки, гортані, стравоходу, печінки, товстої кишки, прямої кишки і раку молочної залози у жінок. На прикладі останнього добре простежується залежність між вірогідністю виникнення раку та обсягами споживання алкоголю. З кожною додатковою порцією алкоголю в 10 грамів на день шанси отримати пухлину в грудях зростають мінімум на 7%. Якщо ж ви споживаєте щодня по 50 грамів «для апетиту», то можливість появи у вас раку товстої кишки зростає на 10%, раку гортані, глотки та стравоходу — на 100%.

Серцево-судинні захворювання

Як добре відомо з наших попередніх матеріалів, саме серцево-судинні захворювання є головною причиною смертності в Україні. Не в останню чергу це спричинено алкогольними традиціями, поширеними як серед нашого народу, так і в Європі в цілому. Хронічне зловживання сприяє появі ішемічних захворювань. Вчені з Лільського університету провели цікаве дослідження, яке покликане поставити остаточну крапку в дискусіях навколо впливу алкоголю на стан судин (нагадаємо, що існує думка про профілактичні якості алкоголю, який допомагає розширити судини головного мозку). Дослідивши медичні історії 540 людей, провівши аналізи їх поточного стану здоров'я, вчені виявили наступне. У тих пацієнтів, які вживали алкоголь в надмірних дозах, напад інсульту траплявся в середньому в 60 років, тоді як у непитущих — у 74 роки. Більше того, в групі любителів випити ймовірність померти в наступні 2 роки після першого інсульту набагато вища, ніж у прибічників тверезого способу життя. Причина в тому, що алкоголь в організмі людини сприяє стоншенню стінок судин, розвитку тромбів, підвищує рівень артеріального тиску та цукру в крові, впливає на надмірну вагу, підвищуючи рівень холестерину в крові.

Захворювання печінки та інші негаразди

Печінка — справжня мішень та слабе місце для алкозалежних. Цироз і гепатит — найпоширеніші захворювання печінки, викликані саме впливом алкоголю. Так само алкоголь провокує появу у людини панкреатиту, негативно впливає на протікання цукрового діабету. Психічні розлади та захворювання — ще один частий супутник алкоголю. Не варто забувати про соціальну небезпеку, яку несе із собою «зелений змії», а саме — зруйновані родини, некваліфіковані та недбалі працівники, злочини та побутові конфлікти.

Питуща Україна?

Україна посідає перше місце серед 41 країни світу за показниками вживання алкоголю школярами. Понад 40% українських учнів зізналися (а скільки ще змовчало!) у тому, що вони час від часу вживають алкогольні напої. За офіційною статистикою, щороку через зловживання спиртом гине 40 тисяч українців, більшість із яких — чоловіки працездатного віку. Необхідно до цієї жахливої цифри додати і тих українців, які стали жертвами неінфекційних захворювань. Вище вже наводився зв'язок між вживанням алкоголю та розвитком серцево-судинних захворювань, раку, захворювань печінки. Парадоксально те, що ці жахливі втрати майже оминаються увагою суспільством та владою так, ніби це нормально для великої європейської країни — втрачати сотні тисяч людей в XXI сторіччі через алкоголь. Причинами подібного небажання вирішувати проблеми на державному рівні є, з одного боку, важка соціально-економічна ситуація в країні. Повальна бідність українців, відсутність роботи та перспектив саморозвитку, обмеженість доступу до якісного навчання — все це негативно впливає на інстинкт самозахисту людини, прямим запереченням якого є алкоголізм. Іншим мотивом є матеріальна зацікавленість представників влади та бізнесу в розвитку вітчизняного ринку алкогольної продукції. У 2012 році українці купили алкоголю на 12 млрд грн (для порівняння — молока та хліба — на 5,3 млрд грн). Наша країна належить до переліку держав, у яких ринок алкоголю перевищує щорічний обсяг в 1 млрд дол. Поглянувши на такі суми, можна зрозуміти неквапливість влади у питаннях боротьби з алкоголізмом в Україні.

У 2011 році було зроблено спробу законодавчо забезпечити процес боротьби із алкоголем. Народні обранці зареєстрували тоді Проект Закону України «Про Концепцію державної політики запобігання шкідливому вживанню алкоголю населенням України на період 2011-2020 рр.». Але проект через потужне бізнесове лобі так і залишився лише проектом. Світова практика має приклади успішної боротьби проти алкоголю, але це не славнозвісні «сухі закони» — вдалий маркетинговий хід для збільшення популярності нелегального алкоголю. Для України актуальними є такі кроки, як зменшення доступності алкоголю для споживачів (вікові обмеження, обмеження місць та часу продажу алкоголю тощо). Також ефективним методом боротьби є заборона реклами алкогольних виробів — як прямої, так і прихованої. Важливо постійно підвищувати обізнаність людей про шкідливі наслідки алкоголю, про небезпеку захворювань, які можуть бути викликані пияцтвом.

Поки що держава не звертає уваги на проблему алкоголізму, в тому числі й дитячого, яка вже не перший рік забирає тисячі життів в Україні. Але не обов'язково чекати на закон чи наказ, щоб почати власну боротьбу проти цієї небезпечної звички. Варто лише пам'ятати, що життя дуже коротке, щоб витратити його на руйнування власного здоров'я та розуму ■

Перші святі Київської Русі

■ Князі-брати Борис і Гліб стали взірцем християнського благочестя

У 1015 році після смерті великого київського князя Володимира Святославича між його спадкоємцями розгорілася боротьба за князівський престол. Династична ситуація виявилася дуже заплутаною, оскільки у Володимира ще з язичницьких часів було, за слов'янським звичаєм, кілька дружин і дванадцять синів від них (декого на час смерті великого князя теж уже не було серед живих). Отже, сини від різних дружин могли однаково претендувати на київський престол.

Олександр БАРКІН | «Хрещатик»

НАЙБІЛЬШОЮ силою володіли двоє — Святополк і Ярослав. Святополк не був рідним сином Володимира, адже Володимир узяв собі в дружини його матір-грекиню вже вагітною після того, як убив її першого чоловіка й свого брата Ярополка (в 980). За наказом Святополка, який намагався зменшити кількість своїх суперників, були вбиті інші сини Володимира — Святослав, а також брати Борис і Гліб, діти Володимира від дружини-болгарини. За ці свої злочини Святополк назавжди ввійшов в історію під іменем Святополка Окаянного.

На думку деяких сучасних дослідників, в останні роки правління Ярослава Мудрого (у середині XI ст.) виникло й «Сказання про Бориса й Гліба» невідомого автора, що оповідає про християнський подвиг князів-братів.

Князі Борис і Гліб — сини святого Рівноапостольного князя Володимира, при святому хрещенні названі Романом і Давидом. Борис княжив у Ростові, а Гліб — у Муромі. Вони своєю мудрістю і справедливістю здобули любов і повагу народу. Володимир викликав до себе Бориса і наказав виставити військо проти печенігів, які напали на Київську Русь. Не зустрівши ворога, Борис перебував на березі річки Альти, коли отримав звістку про смерть батька. Воїни вмовляли Бориса йти на Київ, аби проголосити його великим князем. Але той, засмучений смертю батька, не вжив ніяких заходів проти підступних дій старшого брата Святополка і втішився молитвою. Святополк, зайнявши престол у Києві, послав своїх людей схопити Бориса. Охорону Бориса було перебито, а пораненого князя силоміць привезли до Києва — до Святополка, який звелів всадити меч у серце Борисо-

ві. Тіло вбитого князя було поховано у Вишгороді в церкві святого Василя. Усунувши Бориса, Святополк задумав убити й Гліба, пославши до нього гінця сказати, що батько хворий і хоче бачити його. Гліб поспішив до Києва. Дорогою біля Смоленська його зустрів гонець від Ярослава (брата Гліба, Бориса і Святополка) і повідо-

мив, що батько вже помер, Бориса убив Святополк, а на нього також чекає смерть. Але це вже було запізнале застереження: зловмисники, послані братовбивцею, зарізали Гліба. Лише за деякий час було знайдено його тіло і поховано у Смоленську.

Через чотири роки після смерті братів князь Ярослав завдав

нищівної поразки Святополку і зайняв великокняжий престол у Києві. Він переніс тіло Гліба до Вишгорода у церкву святого Василя і поклав поруч з Борисом. З часом, коли церква згоріла, над гробницями братів відбувалися зцілення і знамення. Ярослав побудував нову церкву і, відкривши гробницю братів, знайшов нетлінними тіла мучеників. У 1072 році князь Ізяслав побудував на місці старої церкви нову на честь Бориса і Гліба. 2 травня (за новим календарем 15 травня) до неї були перенесені мощі страстотерпців, і з того часу в цей день встановлено святкування перенесення мощей князів Бориса і Гліба. Вдруге переносили мощі за Володимира Мономаха 2 травня 1115 року в нову збудовану ним церкву. У тропарі свята йдеться: «Правдиві страстотерпці та істинні Євангелія Христового наслідувачі, добродетельний Роман з незлобивим Давидом, ви не спротивилися ворогові-братові, який убив ваші тіла, а душ не міг торкнутися. Нехай, отже, плаче злий властолюбець, а ви, радіючи з ангельськими силами, стоячи перед Святою Трійцею, молитесь за нашу рідну землю, щоб вона від Бога ласку мала, і за спасіння синів її вірних».

Отже, мученицька смерть Бориса й Гліба стала одним з перших прикладів християнського благочестя й смиренності в Київській Русі, й це означало, що моральні ідеали, проповідовані християнством, знайшли відгук у серцях руських людей. Більше того, поведінка Бориса й Гліба під час братніх міжусобиць ставала зразком християнської поведінки взагалі, тому що саме вони загинули, але не зневажили Христових заповідей любові й смиренності, були визнані святими й тому знайшли надію

на вічний порятунок. І недарма невідомий автор «Сказання про Бориса й Гліба» вигукуює: «Не знаю... яку похвалу виспівувати вам, і дивуюся, і не можу вирішити, що сказати? Нарік би вас ангелами, тому що без зволікання являєтеся всім скорботним...».

Необхідно відзначити ще один дуже важливий момент у трактуванні давньоруськими книжниками образів святих Бориса й Гліба. Справа в тому, що вони, перші руські святі, одразу ж стали сприйматися одними з найголовніших заступників за Руську землю. У тому ж «Сказанні» йдеться: «Ви наша зброя, землі Руської захист і оплот... Ви небесні люди й земні ангели, стовпи й опора землі нашої!.. Ви не про єдиний град, не про два, не про якийсь селище печетеся й молитесь, але про всю землю Руську!». Саме до Бориса й Гліба підносить автор «Сказання» слова своєї молитви: «Блаженні страстотерпці Христові, не забувайте батьківщини, де прожили земне життя, ніколи не залишайте її... Вам дана благодать, молитесь за нас, вас адже Бог поставив перед собою заступниками й заступниками за нас».

Тож отримавши перших своїх святих, Русь знайшла й перших своїх заступників перед Господом, які можуть вимолити в Нього прощення гріхів руських людей. Тому утвердження культу Бориса й Гліба як заступників за Руську землю означало й те, що Русь уже не мислила свого подальшого розвитку поза християнським віровченням. Основний сенс свого існування на землі руський народ починав усвідомлювати у виконанні Божих заповідей, Божого Промислу. А ціль руху майбутніми історичними шляхами вбачалася на Русі в досягненні вічного порятунку ■

православний календар

22 травня

День спомину пророка Ісаї (VIII століття до Різдва Христового), мученика Христофора. Перенесення мощей святих і чудотворця Миколая з Мір Лікійських до Бару (1087).

■ До Миколи не сій гречку, не стрижи овечку.

■ Юрій (6 травня) випасає корів, Микола — коней. З Миколи виганяють коней на нічницю.

■ Два Миколи: один травянистий (22 травня), другий (19 грудня) морозний. Весняний коня відгодує, зимовий у двір зажене.

23 травня

Згадують апостола Симона Зилота (I). Святителя Симона, єпископа Володимирського і Суздальського, Печерського, чудотворця. Києво-Братської ікони Божої Матері (1654)

■ Досів пшениці. Сій пшеницю на Симона Зилота — вродить, як золото.

24 травня

Вшановують рівноапостольних Мефодія і Кирила. Преподобного Софронія, затворника Печерського (XIII). Священномученика Мокія.

25 травня

Згадують святих Єпіфанія, Германа. Прославлення священномученика Єрмогена, патріарха Московського і всієї Русі, чудотворця (1913). Преподобного Діонісія Радонезького.

26 травня

Вшановують мученицю Глікерію, преподобномученика Макарія, архімандрита Канівського, Переяславського чудотворця (1688). Мученика Олександра, святих Георгія-сповідника з дружиною Іриною і чадами (IX).

27 травня

День пам'яті мученика Ісидора, Христа ради юродивого.

Преподобного Микити, затворника Печерського, єпископа Новгородського (1109). Святителя Леонтія.

28 травня

Віддання свята Пасхи. Преподобних Пахомія Великого, святих Ісаї Ростовського, чудотворця. Благочинного царевича Димитрія Углицького (1591). Преподобного Ісаї Печерського (1115) ■

Фото: Борис КОРТУСЕНКА

Півзахисник «Динамо» Андрій Ярмоленко (ліворуч) став автором одного з трьох голів у ворота «Зорі»

«Динамо» без медалей чемпіонату, проте з новим тренером

Відбувся останній тур вітчизняної першості з футболу

Заключний тур чемпіонату України розставив всі крапки над «і». «Дніпро», перемігши донецький «Металург», завоював срібні медалі та право виступити в наступному сезоні в Лізі чемпіонів. «Зоря», поступившись «Динамо», все одно наступний сезон почне в Лізі Європи, тоді як «Металург», що став за підсумками сезону шостим, виступити в єврокубках не зможе через дискваліфікацію. Київське «Динамо», своєю чергою, остаточно визначилося з тренером на майбутній сезон: роботу з командою продовжить Сергій Ребров, з яким підписано трирічний контракт. Разом з тим Луїс Адріано, оформивши дубль у матчі проти «Волині», приніс «Шахтарю» перемогу і разом з тим став найкращим бомбардиром чемпіонату.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

ПЕРЕМОГОЮ завершив чемпіонат «Шахтар», який взяв у «Волині» реванш за поразку в матчі першого кола. Рахунок вже на 7-й хвилині міг відкривати Луїс Адріано, який опинився першим на добиванні після удару Дугласа Кости, але пробив вище цілі. У наступній атаці господарів від пропущеного м'яча врятувала штанга — зі штрафного постарався Матей. Лише на 30-й хвилині донецчанам вдалося повести у рахунок. За гірників відзначився Луїс Адріано. До речі, бразилець відзначився і в другому таймі. Дубль у протистоянні дозволив гравцю «Шахтаря» стати найрезультативнішим нападником чемпіонату. На рахунок Адріано 25 влучних пострілів у цьому сезоні.

А донецький «Металург» з Мораесом у складі намагався перешко-

дити «Дніпру» пробитися в Лігу чемпіонів. Намагався, щоправда, не дуже наполегливо. Вже на 3-й хвилині підопічним Хуанде Рамоса вдалося відкрити рахунок. Джуліано виявився найспритнішим у чужому штрафному майданчику після подачі зі стандарту. Після цього «Металург» активізувався, пішов в атаку, проте нарвався на ще один пропущений м'яч: і знову відзначився Джуліано, і знову бразилець вразив ціль точним ударом з-за меж карної зони. Повернути інтригу в гру гостям вдалося перед самою перервою, на допомогу донецчанам прийшов розіграш кутового. Другий тайм «Металург» розпочав досить активно, проте через десять хвилин після перерви пропустив третій м'яч: гол організував Євген Коноплянка, який прорвався по лівому флангу,

а потім викотив м'яч на порожні ворота Матеусу. Після цього все той же Матеус міг оформити дубль, а той хет-трик, проте рахунок на табло так і не змінився. Зате змінилася кількість футболістів у складах обох команд: по червоній картці заробили Мазух і Мораес. 3:1 — «Дніпро» втримав друге місце і наступний сезон розпочне у Лізі чемпіонів.

Столичне «Динамо» у заключному турі порадувало вболівальників впевненою перемогою над луганською «Зорею». Динамівці з перших хвилин зустрічі взяли ініціативу «в свої ноги» і почали атакувати. Хай не дуже рішуче, однак цілком осмислено. І на 9-й хвилині м'яч побував у сітці воріт гостей після прострілу з правого флангу від Домагоя Віди. Щоправда, прострілював хорват вже з-за лицьової,

тому гол справедливо не був зарахований. А за десять хвилин до перерви трапився найефектніший момент матчу: Браун Ідейе без перешкод пробив головою з кута воротарського майданчика, цілячи під поперечину, однак голкіпер «Зорі» у неймовірному стрибку однією рукою врятував свою команду від неминучого гола. У другому таймі характер гри не змінився. Через десять хвилин після відновлення гри ледь не трапився автогол: після прострілу з лівого флангу гравець «Зорі» Віталій Вернидуб у підкаті ледь не переправив м'яч під поперечину власних воріт. А в другій половині тайму були забиті голи. На 69-й хвилині Юнес Беланда вивів Брауна Ідейе один на один, той спокійно пішов у бік від Сантіні, а потім вразив порожні ворота. Вже в наступній атаці «Динамо» отримало право на пенальті, а Андрій Ярмоленко результативно пробив з «точки». Минуло ще дві хвилини, а рахунок став розгромним: після закидання з глибини Денис Гармаш прийняв м'яч на груди, а другим дотиком пробив точно в ближній кут. Уникнути розгрому «Зорі» допоміг Данило, який спочатку заробив, а потім і реалізував пенальті. 3:1 — «Динамо» перемагає, однак залишається на четвертому місці ■

легка атлетика

Визначились переможці та призери турніру на призи Зінаїди Турчиної

Днями Київський міський спортивний ліцей приймав Міжнародний турнір з гандболу на призи олімпійської чемпіонки Зінаїди Турчиної серед дівчат 2000-2001 років народження. Змагання відбулись за підтримки Київського міського відділення НОК України та Федерації гандболу Києва. У турнірі взяли участь 6 команд. За підсумками усіх ігор переможцем цьогорічних змагань стала команда дівчат Київського спортивного ліцею-інтернату. Друге місце посіли представниці Київської спортшколи «Стрімкий м'яч», а третє — ДЮСШ «Бровари».

синхронне плавання

Українські синхроністки тріумфують у Бразилії

З III-го відкритого чемпіонату Бразилії з синхронного плавання вітчизняна команда повертається з 8-ма медалями, з яких одразу 6 золотих та 2 срібні. Вже у перший день змагань українські «русалоньки» поповнили скарбничку збірної двома золотими медалями. Дует Лоліта Ананасова — Анна Волошина тріумфували в технічній програмі, після чого Волошина здобула перемогу в технічному соло. В другий змагальний день той же дует Ананасова — Волошина в довільній програмі знову став найкращим, а ще одна українська пара Анастасія Савчук — Олександра Кашуба виборола «срібло». В командній технічній та довільній програмах наші синхроністки також стали володарками золотих медалей. Ще по одній нагороді у довільному соло вибороли Анна Волошина і Анастасія Савчук, посівши 1 та 2 місця відповідно.

велоспорт

Єгор Дементьев — призер I етапу Кубка світу з паралімпійського велоспорту

Українець Єгор Дементьев став дворазовим призером I етапу Кубка світу з паралімпійського велоспорту в Італії. Свою першу нагороду він завоював в індивідуальній гонці на час з роздільним стартом, ставши бронзовим призером на дистанції 30 кілометрів. Наш велогонщик показав результат 39:49,72. У груповій гонці на 97,5 км Єгор разом з італійцем Андреа Тарлао став срібним призером. У загальному заліку етапу Кубка світу українець також посів другу позицію. II етап триватиме з 25 по 27 липня в Іспанії.

СПОРТ

В столиці відбувся фінал Всеукраїнської шкільної баскетбольної ліги 3x3

■ Переможцями стали юні спортсмени з Бердянська та Кривого Рогу

Понад вісім годин тривало в київському Палаці спорту баскетбольне свято для дівчат та хлопців з усієї України. Переможці обласних змагань Всеукраїнської шкільної баскетбольної ліги 3x3, в якій беруть участь команди ЗНЗ України, приїхали до Києва на грандіозний фінал — юнаки і дівчата з усіх куточків нашої країни змагалися на головній арені України за звання чемпіонів. У заході узяли участь 25 команд дівчат і 25 команд юнаків.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

Як і личить баскетбольному святу, для розігріву публіки було проведено конкурси триочкових та слем-данків. Так, у конкурсі дальніх кидків серед юнаків переміг Сергій Старцев із Кривого Рогу, котрий займається баскетболом у ДЮСШ № 5 (у тій, у якій свого часу тренувався гравець національної збірної України Ігор Зайцев), для перемоги йому вистачило двох поспіль влучних спроб. А от переможниця конкурсу снайперів серед дівчат Олена Бойко (ЗОШ № 28, Рівне) вразила кошик шість разів поспіль. У конкурсі слем-данків переміг Дмитро Василенко (Криворізька загальноосвітня школа № 55).

Щодо головних змагань, то у фіналі серед дівчат зішлись команди ЗОШ № 28 (Рівне) і Бердянської загальноосвітньої школи № 3. Команда із Запорізької області з перших хвилин захопила лідерство зусиллями Ольги Яцковець — 4:1. Два поспіль влучання Карини Левашової ще збільшили відрив — 7:2. Спортс-

менки з Бердянська впевнено тримали хід гри у своїх руках, за рахунку 11:5 переможниця конкурсу дальніх кидків (у баскетболі 3x3 вони двоочкові) Олена Бойко влучила з-за дуги, трохи скоротивши відстань. Та зрештою колектив з Бердянська святкував впевнену перемогу — 14:7.

На шляху до чемпіонства в 1/8 фіналу команда Бердянської ЗНЗ № 3 перемогла суперниць з Новолинської загальноосвітньої школи № 6, у чвертьфіналі — Навчально-виховний комплекс «Школа-гімназія-ліцей» № 10 (Бердичів), а у півфіналі були сильнішими за Івано-Франківську спеціалізовану школу № 1 з поглибленим вивченням англійської мови.

У фіналі серед юнаків зустрілися Криворізька загальноосвітня школа № 55 і Чернігівський ліцей № 22. У першій атаці чернігівець Кирило Царьов порушив правила, й криворізьці з лінії штрафних відкрили рахунок, утім, за мить ліцеї-

ти зрівняли цифри. Рахунок і надалі змінювався блискавично, запекла боротьба була в кожному епізоді. На шостій хвилині Олексій Рушаков вкотре зрівняв цифри на табло — 6:6. Однак завдяки влучанням Сергія Старцева криворізьці здобули найбільшу перевагу за зіграний час — 10:6. Далі хлопці з Дніпропетровщини піймали кураж — дальнє влучання, блок-шот, шикарна результативна передача. До того ж один з лідерів чернігівської команди залишив майданчик за перебір фолів. Тож криворізьці впевнено довели справу до перемоги — 15:8.

Отже, дівчата з Бердянська та хлопці з Кривого Рогу здобули історичні перемоги в першому сезоні чемпіонату України з баскетболу 3x3 серед команд юнаків та дівчат загальноосвітніх навчальних закладів. Кривий Ріг узагалі зібрав усі можливі нагороди фіналу — золоті медалі, MVP та перемоги в конкурсах дальніх кидків і слем-данків ■

У фінальній частині Всеукраїнської шкільної баскетбольної ліги 3x3 взяли участь 25 команд дівчат і 25 команд юнаків

Нещодавно Вікторія Семеренко перенесла операцію, і найближчий місяць тренуватися їй лікарі не дозволяють

НЕ встигли ще стертися в пам'яті яскраві миті зимових Ігор у Сочі, де наша жіноча збірна в естафеті вперше в історії принесла Україні олімпійське «золото» в цьому виді спорту, як вже незабаром розпочнеться офіційний старт підготовки до наступного сезону. З цієї нагоди у Києві відбулася прес-конференція за участі президента Федерації біатлону України Володимира Бринзак та почесного президента Миколи Томенка. Також були обрані 15 членів президії і 5

віце-президентів федерації. А ось про всі зміни в тренерському штабі й складі національної збірної керівництво ФБУ повідомило під час зустрічі з журналістами.

«Насамперед хочу сказати, що відтепер з чоловічою командою працюватиме Надія Белова, яка в минулому сезоні багато в чому сприяла «золотому» злету в естафеті на Олімпіаді наших дівчат, — розповів Володимир Бринзак. — Допомогатиме їй Олександр Семенов, батько і персональний на-

У новий сезон — за новими перемогами

■ У Федерації біатлону України поділилися планами на майбутнє

У Києві на прес-конференції за участі президента Федерації біатлону України Володимира Бринзак та почесного президента Миколи Томенка були представлені два нових члени чоловічої збірної України — Володимир Семаков та Олександр Жирний. Також керівництво ФБУ поділилося планами на наступний сезон.

Олександр ПИРЛИК | «Хрещатик»

ставник лідера чоловічої збірної Сергія Семенова. Жіночу ж команду, відповідно, будуть тренувати Микола Зоц та Григорій Шамрай. Що ж стосується безпосередньо самих спортсменів, то паузу в нинішньому сезоні взяла тільки Олена Підгрушна, яка стала, як відомо, заступником міністра у справах молоді та спорту».

Всупереч чуткам про завершення кар'єри, залишилися в команді Валентина Семеренко і Юлія Джима, Наталя Бурдига. А от щодо Вікторії Семеренко питання поки залишається відкритим. Нещодавно вона перенесла операцію, і, як мінімум, найближчий місяць тренуватися їй лікарі не дозволяють. Чи дозволить спортс-

менці здоров'я готуватися до нового сезону — стане зрозуміло вже влітку.

У чоловіків же не тільки всі залишилися в строю, а й прийшло суттєве поповнення в особі екстрасіян Володимира Семакова та Олександра Жирного.

Самі біатлоністи були присутні в залі й охоче пояснили причини свого переходу під прапори української команди. «Троші тут ні до чого, — зізнався Володимир Семаков. — Заробити можна було і в Росії, де все стабільно. Варіант був у тому, щоб самореалізуватися, вийти на певний рівень і тренуватися в класній команді. В Росії, як виявилось, навіть звання чемпіона країни не гарантує тобі міс-

це в національній команді. Чому саме Україна? Я багато чув про те, як тут дбають про спортсменів, як намагаються в усьому допомагати й підтримують. Упевнений, що працювати в такому колективі — одне задоволення».

Володимир Бринзак також розповів про найближчі плани підготовки української збірної до нового сезону. «Перший збір команди розпочнеться 7 червня в Румунії, — розповів президент ФБУ. — Потім ми поїдемо до Естонії, а далі планується провести збір на модернізованій базі «Рабубічі» в Білорусі. Якщо ж не вийде, то запасним варіантом залишається наш рідний «Тисовець» на Львівщині» ■

Музика, прем'єри, сезони

Упродовж тижня в Києві триватиме фестиваль академічної музики

З 24 травня по 1 червня в столиці проходитиме один з найстаріших українських фестивалів академічної музики. На суд публіки буде представлено усе (чи майже все), що створено в цій сфері останнім часом представниками композиторської професії. Як підрахували організатори, Київська організація Національної спілки композиторів України, загалом відбудеться 21 захід: 3 симфонічних, 6 хорових, 6 камерних концертів, виступ переможців конкурсу "Українські композитори — дітям", а також 2 кінопокази і презентація нових видань.

Олеся НАЙДЮК | спеціально для «Хрещатика»

Концерти фестивалю проходять на різних майданчиках: виступ хору "Київ" відбудеться вже цієї суботи в храмі Святого Василя Великого

Для багатьох із нас варто дочекатися весни, коли традиційно відбувається фестиваль "Музичні прем'єри сезону", щоб переконатися: композитори є, вони пишуть музику, і взагалі, "ніщо мирське їм не чуже". Це — сумний жарт, звичайно, але за іронією долі для деяких авторів — це справді чи не єдина можливість почути своє творіння на великій сцені.

Насправді, на "Прем'єрах" далеко не всі твори — це прем'єри в прямому сенсі. За останні роки ми до цього звикли і перестали критикувати організаторів. Зрештою, кожен виконавець один і той самий твір щоразу грає по-новому, вже не кажучи про сприйняття слухача. Звикаєш і до того, що програми тут часто дуже нерівні: в одному концерті після доброго твору можна почути щось таке, від чого, як кажуть, вуха в'януть. Але в тому теж своя правда: якщо витримаєш, то як подвійна нагорода видається твір композитора дійсно талановитого, а таких у нас чимало. У будь-якому випадку нехтувати можливістю прийти і послухати сучасну музику — не варто.

Цьогорічний фестиваль має дві ключові теми: 200-річчя Тараса Шевченка і пам'ять про героїв Небесної сотні. Великого Кобзаря вшанують чотири хорових колективи: хор "Київ", хор ім. Платона Майбороди, хор "Хрещатик" і хоровий ансамбль "Благовість". Концерт хору "Київ" з його незмінним диригентом Миколою Гобдичем відбудеться вже в цю суботу у храмі Святого Василя Великого (24 травня о 15.00, Вознесенський узвіз, 7), прозвучить

зокрема музика Бориса Лятошинського і Валентина Сильвестрова на вірші Шевченка. Ще одна цікава подія — виконання опери-ораторії Віталія Губаренка "Згадайте, братія моя..." за творами Тараса Шевченка 26 травня у Національній філармонії України.

Загубили на Майдані присвячено концерт-реквієм органної та камерної музики, що відбудеться в євангелічній лютеранській кірсі Св. Катерини (29 травня о 19.30, вул. Лютеранська, 22). Крім г'єс сучасних композиторів, прозвучить музика з польських органних табулатур XVII століття, а також твори Баха і Генделя.

Окремий блок — музика і кіно. В цьому прикладному жанрі українськими композиторами створено багато шедеврів, але про них мало хто знає. Отож приходьте в Будинок кіно на "Фільми Святослава Крутикова" (28 травня о 16.00) та в "Кінопанораму" (29 травня о 19.00) на презентацію документального фільму "Ігор Шамо. Постлюдія" режисера Юлії Лазаревської. Так, йдеться про того самого композитора, який написав музику до безсмертної пісні "Як тебе не любити, Києве мій".

Інтригує концерт 30 травня у Великому залі київської консерваторії: виконають музику Ромуальда Твардовського, композитора з українсько-литовським корінням, якого називають одним з патріархів польської композиторської школи.

Польська лінія продовжиться на концерті 31 травня в столичній філармонії: поруч з творами українських композиторів — Євгена Станковича, Мирослава Скорика,

Олександра Шимка, Золтана Алмаші — прозвучить концерт для фортепіано з оркестром Єжи Корновіча "Великий перехід", який просто таки мусите чути. Ефект від київської прем'єри цього твору, що відбулася наприкінці грудня минулого року у Великому залі київської консерваторії, можна порівняти з холодним душем... Чого варта аритмічна фортепіанна партія, яку Дмитро Таванець зіграв так, неначе боровся з демонами і вийшов переможцем. І цього разу за роєм — Таванець. Національним симфонічним оркестром України продиригує польський диригент Роман Ревакович, з яким ми тоді й слухали Корновіча фактично у серці столиці, на Майдані, і ще не знали про трагічні події, які там відбулися за якихось пару тижнів ■

"Музичні прем'єри сезону"

Коли: 24 травня — 1 червня
Де: Національна спілка композиторів України, вул. Пушкінська, 32; Національна філармонія України, Володимирський узвіз, 2; Національна музична академія України ім. І. П. Чайковського, вул. Гордецького, 1-3/11; Будинок кіно, вул. Саксаганського, 6, кінотеатр "Кінопанорама", вул. Ш. Руставелі, 19 та інші майданчики

Вхід вільний
Докладна інформація та програма на сайті
www.composersukraine.org

ФЕСТИВАЛЬ

Фото Олексія ІВАНЮВА

Саєнковий Кобзар

Як побачив великого поета відомий український художник

У столичному музеї Тараса Шевченка презентували роботи Олександра Саєнка про Шевченка. До експозиції увійшли акварелі, малярські роботи, графіка та рисунки, гобелени майстра. Також побачила світ книга доньки Ніни Саєнко про двох великих митців — свого батька й Тараса Шевченка.

Наталка КОВАЛЬ | спеціально для «Хрещатика»

ОЛЕКСАНДР Саєнко — український художник непростой творчої та життєвої долі. Він сповідував національний стиль у мистецтві, який започаткував у 1920-х роках, коли навчався в Українській академії мистецтв. Більше знаний монументальними роботами у вперше придуманій автором техніці — мозаїці соломою, однак працював і в багатьох інших техніках. У доробку автора понад 500 творів.

Ця ж виставка присвячена Тарасу Шевченку і показує його в Борзні — місцях Куліша. Уперше Шевченко прибув на Борзнянщину у 1847 році на весілля Пантелеймона Куліша й Ганни Барвінок, був там боярином. Згодом він приїздить і до своїх друзів Василя Білозерського, Віктора Забіли.

Експозиція складається приблизно з 50-ти робіт. Переважно вони з родинної колекції Саєнків. Є також і речі Ганни Барвінок, якими, за її словами, користувався Тарас, коли приїздив до них гостювати. "Ці роботи показують вплив народної картинки на Шевченка як людину, — говорить заступник директора з наукової роботи музею Тетяна Чуйко. — У них Тарас зображується не "канонічно", як поет-пролок, а постає під незвичним кутом зору — рубає дрова, чистить сніг, їздить на санях". Цікавими є й портрети Шевченка, створені на межі з декоративно-ужитковим мистецтвом, які змальовують поета в козацьких образах. До речі, серед робіт є й малюнки, присвячені козаку Семену Палію (вихідцю з Борзнянщини). Тому перегук шевченківської і козацької тематики виставки дуже органічний.

"У Москві років десять тому проходила виставка Українсько-

го культурного центру на Арбаті, яка репрезентувала твори декоративно-ужиткового мистецтва. Було кілька кульмінаційних точок в експозиції — твори Марії Примаченко, Катерини Білокур, Федора Панка. І однією з робіт, до яких одразу підходила публіка, була ось ця робота Саєнка "Рева та стогне Дніпр широкий", — ділиться враженнями Тетяна Чуйко. До речі, у фондах музею є три роботи Саєнка декоративно-ужиткового характеру, однак відтепер буде більше — донька художника вирішила після завершення виставки кілька робіт подарувати національному музею.

На відкритті експозиції презентували й книгу Ніни Саєнко про батька та його дослідження Шевченка. "Ідея виникла, коли ми відзначали століття з дня народження Олександра Саєнка 1999 року, тоді я сказала, що мрію видати "Шевченкіану", — говорить авторка. — Цілеспрямована і серйозна робота тривала близько двох років". Книга містить згадки про Шевченка в Борзні, показує роботи Саєнка, присвячені Кобзарю, та експонати з колекції Саєнка. Наклад книги доволі невеликий — лише 500 примірників, однак всі охочі можуть її придбати у видавництві "Наукова думка" ■

"Шевченкіана" Олександра Саєнка

Коли: до 28 травня з 10.00 до 18.00, пн. вихідний
Де: Національний музей Тараса Шевченка, бульв. Т. Шевченка, 12, тел. (044) 234-25-56
Вартість квитка: 15 грн для дорослих, 7 грн для дітей і пенсіонерів

ВИСТАВКА

Крим: «синдром роковин»

Днями побачила світ книга про кримських татар

У столиці презентували український переклад роману британської письменниці й журналістки Лілі Хайд про депортацію кримськотатарського народу.

Наталка КОВАЛЬ | спеціально для «Хрещатика»

У ПСИХОЛОГІЇ існує поняття “синдром роковин”: людина може пережити аналогічні події, як і її батьки та діди, у такому самому віці чи в ті самі дати. Це спостерігається не лише в межах поколінь однієї родини, а й у масштабі цілих народів. Свідченням цього стали події Майдану, які розпочалися саме в дні 9-ї річниці Помаранчевої революції. Іншим сумним прикладом може слугувати анексія Криму в 70-ту річницю депортації кримських татар. “Все, що замовчується в першому поколінні, друге носить у своєму тілі”, — колись сказала відомий психоаналітик Франсуаза Дольто. Та що ж робити, щоб уникнути повторів для майбутніх поколінь? Головне — говорити! Такою спробою говорити про болючі сторінки історії кримських татар стала книга Лілі Хайд “Омріяний край”, що вийшла в українському перекладі. Ця книга про депортацію татар бу-

ла опублікована ще 2008 року англійською, згодом французькою, а 2013 року кримськотатарською мовами. Українське видання побачило світ завдяки видавництву “Дуліби”, а також підтримці Меджлісу, багатьох кримськотатарських, українських та міжнародних організацій.

Цей роман — сімейна історія, зрозуміла читачам усього світу незалежно від походження та місця проживання, оскільки йдеться про прості, життєві речі. Авторка розповідає історію 12-річної кримськотатарської дівчинки Сафі, яка народилася після депортації в Узбекистані й повернулася з родиною до Криму вже після здобуття Україною незалежності. Однак омріяний край виявився зовсім не таким, як хотілося.

“Вперше в Криму я опинилася 1995 року,— згадує Лілі Хайд.— Я бачила, як люди жили в наметах і лише почина-

ли будувати нове життя. Попри це кримські татари зустрічали мене дуже гостинно — вони пригощали кавою та солодощами і відверто розповідали свої неймовірні історії про життя в депортації та після неї. Кримські татари — дуже щирі і сильний народ, вони так люблять батьківщину, що боролися 50 років, щоб повернутися до неї. Національний рух кримських татар завжди був мирним. Цей досвід важливий для всього світу. І зокрема — зараз”.

У квітні Лілі вже представляла свою книгу в Донецьку на літературному фестивалі “Ізоляція”. Також відбулася презентація в університеті імені Тараса Шевченка серед студентів-журналістів — вона мала величезний успіх. Авторка мріє зробити презентацію й у Криму, адже, за її словами, на цю книгу дуже чекають у Сімферополі та Бахчисарай.

Фото Олексія ІВАНОВА

Лілі Хайд написала історію 12-річної Сафі, яка народилася в Узбекистані й переїхала на історичну батьківщину — до Криму — вже після здобуття Україною незалежності

“Багато років займаюся кримськотатарською проблематикою як науковець, тож для мене це не просто модна тема,— говорить директор видавництва “Дуліби” письменниця Марина Гримич.— Ми видавали наукові праці з історії кримських татар, їздили в етнографічні експедиції до Криму. Коли до мене несподівано звернулася Лілі Хайд, підійшовши на “Книжковому Арсеналі” у травні минулого року, це стало приємною несподіванкою. Про-

ект мені дуже близький, тому що мій батько — перекладач з багатьох мов, в тому числі перекладав і кримськотатарську поезію”. За її словами, тривають переговори, щоб передати видавництву права на переклад російською мовою. Адже таке видання вкрай актуальне як на території СНД, так і для російськомовних українців, а також кримських татар, які не мають змоги прочитати книгу ні українською, ні рідною мовою ■

Київ часів Булгакова

Місто до революції змальовує Аркадій Трубніков

Відомий київський художник та майстер міського пейзажу представив серію робіт, пов'язаних з текстами двох романів Михайла Булгакова — «Майстер і Маргарита» та «Біла гвардія». На багатьох — мотиви нашого міста сторічної давнини.

Марія КАТАЄВА | «Хрещатик»

КАРТИНИ, присвячені різноманітним закуткам столиці, автор створював ще з 1980-х років. “Закінчивши Ленінградський інститут живопису, повернувся до Києва і почав писати. Двоє людей, не змовляючись, назвали мої етюди булгаковськими,— згадує Аркадій Трубніков.— Описи старого Києва з “Білої гвардії” підійшли до етюдів, тож далі почав писати по тексту. У творі Булгакова і моїх картинах див-

ним чином пов'язані Петербург і Київ: хоча північна столиця вважалася туманною, в той час, як наше місто сонячним, в “Білій гвардії” дуже багато описів саме туманного Києва взимку 1918 року”. Як зізнається художник, в роботі він використовував старі фотографії та замальовки столичних місць тих часів. На полотнах — ланцюговий міст, що був гордістю киян, Андріївський узвіз, Замкова гора, Царська пло-

ща, схили понад Дніпром. “Київ вирізняється унікальним ландшафтом,— впевнений автор.— Хотілося показати щось більше, ніж просто місто, нагадати людям про вічність — до нашого приходу і опісля так само будуть небо, пагорби, Дніпро. Звідси виникла й назва — “Місто поза часом”. До речі, про Київ Михайло Булгаков писав дуже тепло і з любов'ю, передаючи його затишну атмосферу”.

Друга частина експозиції — картини, присвячені ще одному роману Михайла Булгакова “Майстер і Маргарита”, на яких оживають його герої: Маргарита, Понтій Пілат і Іешуа в Єршалаїмі. Вони теж сповнені символіки. “В текстах цього роману багато євангельських тем, які можна розвивати. Раніше я не зважувався їх писати, лише тепер дозрів”, — поділився Аркадій Трубніков ■

Фото Бориса КОРТУСЕНКА

“Місто поза часом”, живопис Аркадія Трубнікова (за мотивами творів М. Булгакова)

Коли: до 30 травня, графік роботи: пн з 10.00 до 16.00, вт-чт з 10.00 до 18.00, пт-нд з 10.00 до 20.00

Де: Музей історії міста Києва, вул. Б. Хмельницького, 7, 4 поверх, тел. (044) 520-28-26

Вартість квитків: 30 грн для дорослих, 15 грн для студентів, пенсіонерів, школярів

Старий Новий Арсенал

Артефакти розповідають історію Печерська

Виставковий проект музейного комплексу демонструє історію «Мистецького Арсеналу» від часів існування на його території Вознесенського дівочого монастиря, Печерської фортеці, секретного військового заводу до перетворення в провідний культурний центр.

Наталка ГАЙ | спеціально для «Хрещатика»

ЕКСПОЗИЦІЯ запрошує у подорож часом, гортаючи сторінки історії місцини. Перша “духовна” частина пов'язана із Вознесенським Печерським монастирем. Печерськ — одна з трьох історичних частин Києва, де у 1051 році чернець Антоній заснував Печерський православний чоловічий монастир. А на початку XVII століття навпроти з'явився Вознесенський дівочий монастир. Розквіту він досяг за часів ігуменства матері Івана Мазепи Марії Магдалини (1688–1707). Мілітарна історія розпочалася на початку XVIII століття із закладенням Печерської фортеці і будівництвом фортифікаційних укріплень. У 1784 році взялися споруджувати Арсенал — майстерні для виготовлення боєприпасів і частин гармат. З початку XIX ст. він перебував у розпорядженні Київського військового гарнізону, а упродовж XX ст. тут працював секретний військовий завод. З 2008 року стартувала мистецька історія “Арсеналу” — після реконструкції музейного комплексу тут проходять численні проекти.

Чи не вперше широкому загалу показують археологічні знахідки. “Розкопки у 2005–2009 роках проводились Інститутом археології на замовлення “Арсеналу”, — розповіла “Хрещатику” начальник відділу розвитку музейної справи Ольга Мельник.— Знайдено майже 22 тисячі одиниць зберігання, зараз вони у процесі обліку і передаються в наші фонди. Це унікальна колекція, оскільки ця територія упродовж століть була недоторканою”. В рамках виставки плануються екскурсії, освітня програма та неформальні зустрічі з археологами ■

“Еволюція мрії: Старий Новий Арсенал”

Коли: з 26 травня до 1 червня, з 11.00 до 20.00, пн — вихідний

Де: “Мистецький Арсенал”, вул. Лаврська, 12

Вартість квитків: 40 грн, студентам, пенсіонерам, школярам — 20 грн, дітям до 12 років вхід вільний, щовівторка о 18.00 безкоштовна екскурсія

Прогноз погоди на 22 травня

Ранок
Температура: +20°
Атм. тиск: 752 мм. рт. ст.
Вітер: 2 м/с
Вологість повітря: 85 %

День
Температура: +26°
Атм. тиск: 751 мм. рт. ст.
Вітер: 2 м/с
Вологість повітря: 41 %

Вечір
Температура: +19°
Атм. тиск: 750 мм. рт. ст.
Вітер: 3 м/с
Вологість повітря: 66 %

Дизайнери розробили найкращий будинок-капсулу для одинаків

Незвичайний будинок-капсулу за назвою "Baobed" презентували сучасні архітектори. За дизайном їхній витвір більше нагадує космічний корабель, хоча самі автори вказують на схожість із деревом баобаб.

Можливо, "Baobed" має шанс стати популярним серед шукачів нових вражень і запеклих холостяків. Але поки цей проект перебуває тільки на стадії пошуку інвесторів ■

УСЕРЕДИНИ цього милого приутлуку помістилося тільки одне ліжко й сейф для речей. Тож цей простір навряд чи можна назвати повноцінним будинком. Місце більше підходить для тимчасової ночівлі, зазначає avtohata.

Міні-будинок за розміром лише два на чотири метри, тому його можна розташувати практично де завгодно. А от вага "Baobed" 450 кілограмів, через

що потрібно ще добре поміркувати, як доправити цю незвичайну покупку до місця, де хочеться переночувати.

Ні туалету, ні душу, на жаль, у будиночку немає. Не оснащений він і системою опалення. Це, звісно, мінуси. Зате таку капсулу можна буде розмістити на дереві. Для цього до комплекту буде додаватися кріпильна система.

гороскоп

22 травня

ОВНИ, день кармічний, як-що кортить скочити в гречку, це не дивно – є висока потреба в інтимних утіхах. Однак зробіть собі лихо, оскільки висока ймовірність, що упіймають на гарячому. А вам слід приборкати легковажність і дивитися у майбутнє з почуттям здорового глузду.

ТЕЛЬЦЯМ важко дати собі раду, збагнути, чого хоче "я", тому важливо потрапити в дружній емоційний "гольфстрім" і пливти за течією. Прислухайтеся до чужих думок та порад – у них закладено глобальний практицизм.

БЛИЗНЯТА, присвятіть день професійній діяльності, трудіться завзято, включіть творчу жилку, й саме це компенсує вам нестачу знань та досвіду і зробить конкурентоспроможними на ділових теренах, сприятиме гарним заробіткам.

РАКАМ не поталанить піднятися до вищих сфер кохання і пурхати метеликом. Ви, навпаки, відчуєте, що опинилися в кайданах залежності від почуттів – "зафіксуйтеся"!

ЛЕВИ, висока сексуальна динаміка позитивно позначиться на влаштуванні сердечних справ, але саме в рідних стінах. Домашнє гніздо – чудове місце для любовних утіх, тут ви дбайливий господар, люблячий батько (мати), вірний друг і пристрасний коханець для благовірних.

ДІВИ у професійній сфері активна фаза, конкуренти знову активізувалися. Не нервуйте, а налаштуйтеся на сентиментальну хвилю. Оточення вимагає від вас ніжності, чуйності, тож поплачтеся разом, поділіться душевними проблемами, релаксуйте, проте майте на увазі: до ваших думок, пропозицій та ідей прислухаються, і вони є конструктивними.

ТЕРЕЗИ, кар'єрний злет набирає успішних обертів. Перевтілюйтеся у психолога – це вдасться на славу, особливо, коли треба розв'язати матеріальні та сімейні питання. Тут верховодить жорстка рука долі, прищеплюючи вам риси дбайливості та економності.

СКОРПІОНИ, підрастаюче покоління, кохані – ось довікола кого крутитиметься ваша доля. І досить успішно, хіба що потрібно розщедритися та потрусити гаманцем. Як то кажуть, не підмажеш – не поїдеш.

СТРІЛЬЦІ, найзатишніше вам буде в сімейних пенатах, домосідство захоплюється долею, тут ви зможете усамітнитися та полікувати душевні рани. А ось влаштувати "розборок" із благовірними не слід.

КОЗЕРОГИ на старті трудових подвигів, тож не перевтомлюйтеся, економно розподіляйте сили, говоріть лише на суттєві теми, що сприятиме гармонійній робочій атмосфері. Тримайтеся друзів, дружба і партнерство нині речі взаємопов'язані.

ВОДОЛІІ, ви – як чаклун, можете втілити бажання в життя. Тихо, спокійно моделюйте плани насамперед матеріального спрямування, а можливості... притягнуться магнітом.

РИБИ, сім'я виходить на перший план, ви не повинні похитнути довіру близьких у свою порядність, чесність, уміння самостійно приймати правильне рішення. Тримайтеся любих людей, вони володіють багатим життєвим досвідом і стануть найкращими наставниками та подругами.

Астролог **Любов ШЕХМАТОВА**

цей день в історії

Міжнародний день біологічного різноманіття

1861 (22 травня за н. с.) – перепоховання праху Тараса Григоровича Шевченка у Каневі на Чернечій горі. У 1884 році на могилі зроблено насип і встановлено чавунний хрест.
1913 – авіаконструктор, уродженець Києва Ігор Сікорський створив у рідному місті знаме-

нитий літак-гігант "Ілля Муромець".
1929 – заснування в Умані державного заповідника "Софіївка".
1930 – перша фаза колективізації та розкуркулення.
1933 – виставка у Берліні творів української графіки.
1940 – постанова Президії Верховної Ради СРСР про встановлення відзнаки Героя Соціалістичної Праці – золотої медалі "Серп і Молот".

КИЇВ радіо **98 FM**

Там, де серцю добре!
Kyiv, 98 FM

Ліцензія Національної Ради України з питань телебачення та радіомовлення НР № 1188-м від 12.11.2010 р.

сканворд

						птах з крилами для плавання однієї джежини (Дал. Схід)	надмірно висока думка про себе			Х	
анг. письменник, "Зима в горах" "Фенг"	комплект гральних карт	вільна посада в штаті установи		північ переносне житло					"Хто боїться Вірджинії Вулф?" – драматург	Р	жіноче півальто вільного крою
		російська цибуля танцювальний крок				фран. фізик бог війни (міф.)				Е	
					хижак родини котячих стар. ручна зброя					Ц	
				дерево родини сямарубових частина рангоутних дерев	міжнародна угода число		упровадження у свідомість привабливого образу політика металева посудина			А	
		поверхня під водою Метлинський, ініціали								Т	різновид давньо-індійської мови
наглядає за правильністю автомобільного руку				Шмідт			кріпаки плем'я східних слов'ян (поет.)			И	міцний напій (япон.)
одне з імен Афіни (міф.)								дитячий журнал		К	

Відповіді на сканворд на 16-й стор.